

BOSSCHAP
BEDRIJFSCHAP VOOR DE BOSBOUW
EN DE HOUTTEELT

VERSLAG
OVER HET TIJDVAK 3 MEI 1954 - 31 DECEMBER 1955

Secretariaat : Laan Copes van Cattenburch 100, 's-Gravenhage

INHOUD

I. DE BOSBOUW IN NEDERLAND	bl. 1
II. TOTSTANDKOMING VAN HET BOSSCHAP	bl. 3
III. TAAK EN BEVOEGDHEDEN VAN HET BOSSCHAP	bl. 6
A. INLEIDING	
B. VERORDENENDE BEVOEGDHEID	
C. UITVOERENDE TAAK	
D. ADVISERENDE EN BELANGENBEHARTIGENDE TAAK	
IV. BESTUUR	bl. 9
V. DAGELIJKS BESTUUR	bl. 10
VI. SECRETARIAAT	bl. 12
VII. VERTEGENWOORDIGING IN ANDERE INSTELLINGEN EN OP VERGADERINGEN EN CONFERENTIES	bl. 13
VIII. VERORDENINGEN	bl. 14
IX. COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET BEDRIJFSLEVEN	bl. 16
X. SOCIALE AANGELEGENHEDEN	bl. 16
A. INLEIDING	
B. LOONVORMING IN DE BOSBOUW	
C. ARBEIDS- EN RUSTTIJDEN IN DE BOSBOUW	
D. ALGEMENE MAATREGEL VAN BESTUUR EX ARTIKEL 92 BIS DER ARBEIDSWET 1919	
E. BEZOEKEN AAN BOSBOUWBEDRIJVEN	
XI. BOSWETGEVING	bl. 22
XII. KOSTPRIJSBEREKENING	bl. 25
A. OPSTELLING KOSTPRIJSRAPPORT	
B. TUSSENTIJDSE KOSTPRIJSBEREKENING	
XIII. RATIONALISATIE	bl. 27
XIV. BOSBOUWVOORLICHTING	bl. 30
XV. GRONDZAKEN	bl. 31
A. OMZETTING HAKHOUT	
B. OVERNAME HERPLANTPLICHT	
C. UITBREIDING ONTHEFFING KAPVERBOD	
D. ADVIES COMMISSIE BODEMPRODUKTIEBESCHIK- KING 1949 BOSBOUW EN HOUTTEELT	
E. JACHTWET	
F. ONTWERP NATUURBESCHERMINGSWET	
G. WATERSCHAPSLASTEN OP BOSGRONDEN	
XVI. METEN HOUT OP STAM	bl. 37
XVII. TEELTVERBOD ONGEWENSTE HERKOMSTEN	bl. 38
XVIII. STROOISELROOF	bl. 40
XIX. SUCCESSIEBELASTING	bl. 40
XX. OMZETBELASTING	bl. 43
XXI. BOSBRANDWEER	bl. 44
BIJLAGE I SAMENSTELLING BESTUUR	bl. 48
BIJLAGE II SAMENSTELLING DAGELIJKS BESTUUR	bl. 52
BIJLAGE III VERTEGENWOORDIGING IN ANDERE INSTELLINGEN	bl. 53

I. DE BOSBOUW IN NEDERLAND

Alvorens nader in te gaan op het Bosschap, bedrijfschap voor de bosbouw en de houtteelt en zijn werkzaamheden, verdient het aanbeveling met een enkel woord het één en ander mede te delen over de bosbouw in Nederland. De beboste oppervlakte in Nederland bedroeg in 1953 248.700 ha, dit is rond 7% van de oppervlakte van ons land. Deze oppervlakte is als volgt gespecificeerd:*

naaldhout	175.900 ha
opgaand loofhout	28.800 ha
hakhout	38.000 ha
griend	6.000 ha
	248.700 ha

Hiervan was rond 30,1% in handen van publiekrechtelijke lichamen, 5,3% in handen van verenigingen en stichtingen van algemeen nut en 64,6% in handen van particulieren.

Aan houtopstanden buiten het bos, uitgedrukt in kilometers had Nederland in 1953 47.050 km, als volgt gespecificeerd:*

naaldhout	1.150 km
eik	12.000 km
beuk	4.000 km
iep	2.500 km
populier	17.400 km
ander loofhout	10.000 km
	47.050 km

Hiervan was rond 37,5% in handen van publiekrechtelijke lichamen, 2% in handen van verenigingen en stichtingen van algemeen nut en 60,5% in handen van particulieren.

Nederland produceert jaarlijks gemiddeld 750.000 m³ hout, waarvan rond 650.000 m³ uit de beboste oppervlakte en rond 100.000 m³ van weg- en grensbeplantingen, terwijl het houtverbruik in Nederland bedraagt, na omrekening tot ruw rondhout rond 5,3 miljoen m³ per jaar.

De bedrijfseconomische situatie van de bosbouw in Nederland was in de verslagperiode niet ongunstig.

De houtprijzen hebben in 1955 een stijging te zien gegeven.

De prijzen van het mijnhout zijn in ons land voor een belangrijk deel maatgevend voor de overige naald-houtprijzen. Rond 100.000 m³ van de binnenlandse productie wordt als mijnhout gebruikt. In de afgelopen jaren waren

* Deze gegevens zijn ontleend aan: „De plaats van het Bos in de Nederlandse Samenleving” (Staatsdrukkerij, 1954).

de prijzen van het ingevoerde mijnhout franco Nederlandse grens aanzienlijk hoger dan de prijzen van het inlandse hout.

De ontwikkeling van de mijnhoutvoorziening heeft de Minister van Economische Zaken in 1953 aanleiding gegeven, niet langer beperkingen op te leggen aan de export van rond naaldhout, waaronder mijnhout e.d.

De prijzen van inlands mijnhout en geïmporteerd mijnhout konden dus meer worden geëgaliseerd.

Indien in het buitenland de mijnhoutprijzen stijgen boven het peil, dat de mijnen in ons land wensen te betalen, zal het inlandse mijnhout gedeeltelijk worden geëxporteerd.

Hieronder volgen de prijzen van het inlandse mijnhout (op wagon station van afzending in Nederland), zoals vastgesteld door de vertegenwoordigers van de mijnhouthandel en die der mijnen.

1954 klasse 1	5- 9 cm midden doorsnede	f 49,—	per m ³	} op wagon station van afzending
„ 2	10-13 cm „ „	„ 54,—	„ „	
„ 3	14 cm en op	„ 62,50	„ „	
1955 klasse 1	5- 9 cm midden doorsnede	f 56,50	per m ³	} op wagon station van afzending
„ 2	10-13 cm „ „	„ 62,50	„ „	
„ 3	14 cm en op	„ 70,50	„ „	

Van 1954 op 1955 stegen de mijnhoutprijzen gemiddeld f 8,— per m³. Daarnaast werd ook wel mijnhout geëxporteerd tegen hogere prijzen. Ook het zaaghout, paalhout en andere sortimenten vertoonden een stijging.

In december 1955 werden de prijzen voor levering op contract 1956 (ingaaande 1 januari 1956) als volgt vastgesteld door de vertegenwoordigers van de mijnhouthandel en de mijnen:

1956 klasse 1	5- 9 cm midden doorsnede	f 63,50	per m ³	} op wagon station van afzending]
„ 2	10-13 cm „ „	„ 68,50	„ „	
„ 3	14 cm en op	„ 73,50	„ „	

Voor de afzet van het inlandse hout zijn van belang de werkzaamheden van de Commissie inzake het Gebruik en de Verwerking van Inlands Hout in Nederland, evenals de onderzoekingen, die worden verricht door het Houtinstituut T.N.O. te Delft.

Daartegenover zijn de kosten ook gestegen. De lonen, vastgesteld krachtens de c.a.o. voor de bosbouw, zijn in januari en oktober 1954 verhoogd, terwijl in 1955 een vakantietoeslag van 2% verplicht werd gesteld.

In de eerste helft van 1956 zijn nog loonsverhogingen doorgevoerd, terwijl in het jaar 1957 de lonen in het gehele bedrijfsleven zullen stijgen in verband met de inwerkingtreding van de ouderdomsvoorziening en een looncompensatie voor de te verwachten huurverhoging.

Voorts werd het tarief der omzetbelasting van 4% tot 5% verhoogd.

Het Bosschap streeft dan ook met kracht naar verhoging van de produktiviteit van de bosbouwondernemingen en verlaging van de kosten.

Dit kan o.a. worden bereikt door opvoering van de houtproduktie en door arbeidsrationalisatie.

In zijn rede „Aspecten van de bosbouw en de bosbouwstudie”, uitgesproken ter gelegenheid van de 38ste verjaardag van de Landbouwhogeschool op

9 maart 1956, wees Prof. Dr. J. H. Becking, Rector Magnificus, erop, dat de produktiviteit van het huidige Nederlandse bos 2,6 m³ per jaar per ha bedraagt.

In de ons omringende landen is deze produktiviteit hoger. Zo bedraagt volgens de publikatie van de F.A.O. „World Forest Resources” van maart 1955 de produktiviteit van de bossen in Groot-Brittannië en Frankrijk 3,0 m³, in West-Duitsland 3,8 m³ en in België 4,0 m³.

Deze hogere cijfers zijn behaald, ondanks de omstandigheid dat in deze min of meer bergachtige landen niet alle bossen aan de produktie kunnen deelnemen.

Het lage gemiddelde produktie-cijfer in Nederland is gedeeltelijk te verklaren door de relatief grote oppervlakte houtopstanden, welke slechts gedeeltelijk tot de produktie bijdragen, zoals recreatiebossen en hakhout.

Met het oog hierop heeft het Bosschap mede helpen bevorderen, dat een regeling tot stand is gekomen, waarbij subsidie wordt verleend voor de omzetting van hakhout in opgaand hout.

Voorts steunt het Bosschap het wetenschappelijke onderzoek onder meer door financiële steun te verlenen aan het Bosbouwproefstation T.N.O., het Instituut voor Toegepast Biologisch Onderzoek in de Natuur, de Stichting tot Verbetering van Voortkweekingsmateriaal van Houtopstanden, de Stichting Bodemkartering en de Nationale Populieren Commissie.

Ook de arbeidsrationalisatie wordt krachtig gestimuleerd. Het is dan ook verheugend, dat in juni 1955 is opgericht de „Stichting Bosbouw Praktijk-Onderwijs”. Deze Stichting heeft ten doel het bevorderen van de scholing in rationele bosarbeid. Werknemers en andere bij de bosbouw betrokken personen kunnen een cursus in arbeidsrationalisatie volgen, welke door de Nederlandse Heidemaatschappij wordt gegeven.

Door de Landbouwhogeschool te Wageningen worden o.a. tijdstudies verricht van belang voor gemeten-tarieven.

Ten slotte zijn in de verslagperiode in samenwerking met het Staatsbosbeheer en de Nederlandse Heidemaatschappij ook een tweetal grote bosbouw-demonstraties voor rationalisatie gehouden.

Wanneer de registratie door het Bosschap is voltooid, zal nagegaan kunnen worden in hoeverre het bosbezit is versnipperd.

Aangezien de exploitatie van zeer kleine bospercelen moeilijk is en de produktiviteit gering is, zal dan overwogen kunnen worden in hoeverre o.a. door gemeenschappelijk beheer en ruilverkaveling hierin verbetering kan worden gebracht.

* * *

II. TOTSTANDKOMING VAN HET BOSSCHAP

In juli 1945 werd de Stichting voor de Landbouw opgericht. Dit was het resultaat van een reeds lang in gang zijnde ontwikkeling. De drie Centrale Landbouw Organisaties: het Koninklijk Nederlands Landbouw-Comité, de Katholieke Nederlandse Boeren- en Tuindersbond en de Nederlandse

Christelijke Boeren- en Tuindersbond hadden geregeld onderlinge bijeenkomsten. In de crisistijd, dus na 1930, werd incidenteel contact gelegd tussen de drie Centrale Landbouw Organisaties en de 3 Landarbeidersbonden, al bleef het contact beperkt tot het sociale terrein. De organisaties waren ook betrokken bij de landbouwcrisismaatregelen.

In 1939 werd een vaste vorm van overleg in de Sociale Sector gevormd door de oprichting van een Centraal Secretariaat voor Land- en Tuinbouw.

In mei 1941 besloten de 3 Centrale Landbouw Organisaties om voortaan de vertegenwoordigers der Landarbeidersbonden ook in de gelegenheid te stellen aan haar vergaderingen omtrent de economische aangelegenheden deel te nemen.

In 1941 was de ontwikkeling in de landbouw derhalve reeds zover voortgeschreden, dat zowel de sociale als de economische aangelegenheden door werkgevers en werknemers tezamen zouden worden besproken.

De door de bezetter genomen maatregelen maakten een effectuering van dit besluit echter onmogelijk. Wel werd het contact gedurende de bezettingsjaren onderhouden.

De dadelijk na de bevrijding opgerichte Stichting voor de Landbouw had als eerste doel de totstandkoming van een publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie van de landbouw voor te bereiden en als tweede om in afwachting daarvan de technische en sociaal-economische landbouwbedrijfsbelangen te behartigen. De Stichting voor de Landbouw kende provinciale stichtingen en het landelijke apparaat kreeg een functionele onderbouw door de instelling van hoofdafdelingen voor de verschillende takken van bodemcultuur, terwijl een aantal commissies voor diverse onderwerpen werd ingesteld zoals b.v. een commissie grondgebruik en een belastingcommissie.

De voorbereiding van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie werd krachtig ter hand genomen en in Maart 1946 kon een Commissie van de Stichting voor de Landbouw reeds publiceren een „Voorontwerp van wet tot instelling van een openbaar lichaam voor het Nederlandse landbouwbedrijf”. Het Voorontwerp kon echter niet verder worden behandeld, aangezien eerst algemene richtlijnen bij de wet dienden te worden vastgesteld voor de verdere opbouw van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie.

Nadat evenwel de Wet op de Bedrijfsorganisatie van 27 januari 1950 (Staatsblad K 22) tot stand was gekomen, heeft de Stichting voor de Landbouw een ontwerp Algemene Maatregel van Bestuur tot instelling van een bedrijfsschap voor de Landbouw in augustus 1951 bij de Sociaal-Economische Raad ingediend en gepubliceerd. Deze ontwerp Algemene Maatregel van Bestuur was het resultaat van uitvoerig beraad tussen de zes organisaties, nl. de drie Boeren- en Tuindersbonden en de drie Landarbeidersbonden. In dit oorspronkelijk ontwerp was ook de bosbouw opgenomen, daar de bosbouw als hoofdafdeling deel uitmaakte van de Stichting voor de Landbouw.

Toen de Stichting voor de Landbouw in juli 1945 was opgericht, werd het namelijk gewenst geacht, dat ook de bosbouw betrokken zou worden bij de werkzaamheden van deze Stichting. In augustus 1945 werd toen een Bosbouw Commissie, later omgezet in een Hoofdafdeling Bosbouw, ingesteld. Al spoedig bleek de behoefte — o.a. ook van arbeiderszijde met het oog op het tot stand komen van een collectieve arbeidsovereenkomst — aan een eigen organisatie van de werkgevers in de bosbouw.

In augustus 1946 werd toen de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren opgericht, die sedertdien als de organisatie van werkgevers in de bosbouw is opgetreden.

De Hoofdafdeling Bosbouw bestond laatstelijk uit 9 leden, nl. 6 aangewezen door de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren, en 3 door de Landarbeidersbonden. Voorts hadden een aantal adviserende leden zitting in de Hoofdafdeling Bosbouw, waaronder vertegenwoordigers van het Staatsbosbeheer, de Landbouwhogeschool, de Nederlandsche Heidemaatschappij, de Nederlandsche Boschbouw Vereeniging, de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten en de Vereniging „Het Grondbezit”.

Naast de Hoofdafdeling Bosbouw bestond ook een Sociale Commissie Bosbouw, waarin de sociale aangelegenheden de bosbouw betreffende werden behandeld. Na overleg in de Sociale Commissie werden ook de collectieve arbeidsovereenkomsten voor de bosbouw tussen partijen afgesloten.

De samenwerking in de Stichting voor de Landbouw heeft de basis gelegd voor de totstandkoming van een publiekrechtelijk orgaan in de bosbouw. Echter had met name de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren om organisatorische redenen bezwaren tegen de door de Stichting voor de Landbouw ontworpen Algemene Maatregel van Bestuur. De 6 landbouworganisaties gingen er namelijk van uit, dat alleen zij in het bestuur van het Landbouwschap behoefden te zijn vertegenwoordigd en niet de Nederlandse Vereeniging van Boscheigenaren.

Deze Vereeniging en de drie Landarbeidersbonden, nl. de Algemene Nederlandse Agrarische Bedrijfsbond, de Nederlandse Christelijke Landarbeidersbond en de Nederlandse Katholieke Landarbeidersbond „St. Deusdedit” hebben toen in oktober 1952 zelfstandig een ontwerp Algemene Maatregel van Bestuur tot instelling van een bedrijfsschap voor de bosbouw, genaamd Bosschap, bij de Sociaal-Economische Raad ingediend.

Na uitvoerige besprekingen tussen de Sociaal-Economische Raad en de vier organisaties, werd door de Sociaal-Economische Raad in maart 1953 een ontwerp advies tot instelling van een bedrijfsschap voor de bosbouw, met als bijlagen een ontwerp Algemene Maatregel van Bestuur, een toelichting op de Algemene Maatregel van Bestuur en een uiteenzetting betreffende de totstandkoming van het advies, gepubliceerd.

Op 17 april 1953 werd het Advies aangaande de instelling van het Bosschap door de S.E.R. behandeld en aan de betrokken Ministers toegezonden met het verzoek de instelling van het Bosschap te bevorderen.

De Regering heeft aan het advies van de S.E.R. gevolg gegeven en heeft zich tevens kunnen verenigen met de door de Raad aanbevolen, in het instellingsbesluit te treffen, voorzieningen.

Bij Koninklijk Besluit van 17 februari 1954 (Staatsblad 70) (Instellingsbesluit Bosschap) werd het Bosschap, bedrijfsschap voor de bosbouw en de houtteelt, ingesteld.

Ingevolge het Koninklijk Besluit van 24 april 1954 (Staatsblad 162) is het Instellingsbesluit Bosschap in werking getreden met ingang van 3 mei 1954 en is de eerste zittingsperiode van het Bestuur van het Bosschap aangevangen op 15 mei 1954, zodat met ingang van die datum het Bosschap zijn werkzaamheden kon aanvangen.

* * *

III. TAAK EN BEVOEGDHEDEN VAN HET BOSSCHAP

A. INLEIDING

Nadat reeds in 1917 een Nood-Boschwet in werking was getreden, welke beoogde te voorkomen, dat onder de druk der tijdsomstandigheden tot roekeloze ontbossing zou worden overgegaan, kwam in 1922 een Boschwet tot stand, die in hoofdzaak het volgende inhield.

Zij voorzag in de instelling van een adviescollege inzake bosbouw en natuurschoon, de Boschraad, ten dienste van de betrokken Minister en behelsde enkele maatregelen tegen schade en brand.

De Boschwet 1922 bevatte voorts bepalingen, welke de Minister enige zeggenschap gaven inzake het beheer van bossen en andere houtopstanden van publiekrechtelijke lichamen en van verenigingen en stichtingen van algemeen nut.

Daartegenover maakte zij mogelijk, dat aan deze bosbezitters financiële faciliteiten werden verleend ten behoeve van bebossing of ter bewaring van natuurschoon.

Ten aanzien van het technische beheer van bossen van particulieren bevatte de Boschwet 1922 geen bepalingen.

Daar rond 65% van de totale oppervlakte aan bos in Nederland in handen van particulieren was en nog is, is de invloed van de Boschwet 1922 op de houtproductie, derhalve op het economische aspect van de bosbouw, slechts gering geweest.

Onder invloed van het dreigende gevaar van een tweede wereldoorlog werd aan dit feit meer aandacht geschonken.

Zo werden op grond van de Bodemproductiewet 1939 voorschriften uitgevaardigd, welke diep ingrepen in het beheer der particuliere bossen en welke beoogden zowel de houtproductie te beschermen en de houtvoorziening veilig te stellen als het bestaande bosareaal in stand te houden.

Deze voorschriften zijn tot dusverre, zij het enigszins gewijzigd, van kracht gebleven en gingen uit van de centrale overheid.

Zoals in het vorig hoofdstuk uiteengezet was inmiddels de Stichting voor de Landbouw tot stand gekomen met als doel de totstandkoming van een publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie van de Landbouw voor te bereiden. De Stichting voor de Landbouw ontwikkelde zich daarnaast ook spoedig tot een belangrijk adviserend orgaan voor de centrale overheid.

In de Nota van Toelichting bij het Instellingsbesluit Bosschap schrijft de Regering:

„Ervan uitgaande, dat het wenselijk is de instelling te bevorderen van een bedrijfsschap op het gebied van de bosbouw en de houtteelt en gelet op de historische ontwikkeling, die ertoe geleid heeft dat de bedrijfs-genoten door de werkzaamheid van de Hoofdafdeling Bosbouw reeds over voldoende ervaring beschikken, menen de ondergetekenden, dat de centrale overheid zonder bezwaar in ruime mate regelgevende bevoegdheid aan het Bosschap kan toevertrouwen. Anderzijds kan de centrale overheid zich van het onderhavige terrein niet geheel terugtrekken, mede in verband met de betekenis, die het bos voor andere

doeleinden dan de houtproductie in ons land heeft, en de daaruit voortvloeiende vervlechting van belangen.

In dit stadium kan tussen de taken van centrale overheid en Bosschap nog geen scherpe afbakening worden gemaakt; in het algemeen zou men van het uitgangspunt kunnen uitgaan, dat het Bosschap zelfstandig onderwerpen zal kunnen regelen, welke uitsluitend of in hoofdzaak het belang der bedrijfsgenoten betreffen, terwijl de centrale overheid zich de coördinatie der verschillende belangen, welke elkaar in de bosbouwsector raken, zal dienen voor te behouden. Zo kan, om het concreet te stellen, b.v. het treffen van een aantal voorzieningen van sociale aard zonder bezwaar aan het Bosschap worden overgelaten, terwijl ook een deel van de onderwerpen, waarop het door de Commissie tot herziening van de Boschwet 1922 opgestelde voorontwerp-Boschwet betrekking heeft, aan de bemoeiingen van de centrale overheid zal kunnen worden onttrokken.

Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan maatregelen tegen brandgevaar mits de nodige waarborgen voor een juiste uitvoering van dergelijke maatregelen aanwezig zijn. De centrale overheid zal zich naar de mening van de ondergetekenden o.a. echter moeten voorbehouden het treffen van maatregelen ter behartiging van andere belangen dan de houtproductie en de eigenlijke bosbouw, bij voorbeeld tot behoud van landschapsschoon of recreatie-gelegenheid of ten behoeve van defensiebelangen. Bij de totstandbrenging van een nieuwe boswet zal aan deze taakafbakening aandacht moeten worden geschonken en eveneens aan de vraag, in hoeverre het Bosschap tot medebewind geroepen moet kunnen worden”.

B. VERORDENENDE BEVOEGDHEID

De aan het Bosschap toegekende verordenende bevoegdheid kan worden onderscheiden in de bevoegdheid betreffende onderwerpen van economische aard, die betreffende onderwerpen van sociale aard en die betreffende andere onderwerpen.

In artikel 8 van het Instellingsbesluit Bosschap zijn de onderwerpen opgenoemd, waarvan de regeling of nadere regeling aan het Bosschap is overgelaten:

- a. de teelt van bosbouwgewassen en de voortbrenging van bosbouwprodukten, daaronder begrepen het verbeteren van de bodem voor de uitoefening van de bosbouw, de bevordering van de gezondheidstoestand, de zuiverheid en de kwaliteit van bosbouwgewassen en bosbouwprodukten en het tegengaan van brandgevaar;
- b. de opslag en de bewerking van bosbouwprodukten;
- c. de rationalisatie van bosbouwondernemingen;
- d. de normalisatie van bosbouwprodukten;
- e. de lonen en de andere arbeidsvoorwaarden, behoudens voor wat betreft de werknemers, wier arbeidsvoorwaarden krachtens de artikelen 125, 126 en 134 van de Ambtenarenwet 1929 (Stb. 530, sedert gewijzigd) worden geregeld;

- f. de aanstelling en het ontslag van werknemers, met uitzondering van de onder e bedoelde;
- g. de registratie van de bosbouwondernemingen en van de in die ondernemingen werkzame personen.
- h. het verstrekken van de voor de vervulling van de taak van het Bosschap nodige gegevens en het toezicht op de juistheid van deze;
- i. de voor de vervulling van de taak van het Bosschap nodige bezichtiging en opneming van gewassen, bosbouwprodukten en bedrijfsmiddelen van ondernemingen;
- j. de administratie van bosbouwondernemingen, voor zover regeling daarvan voor de vervulling van de taak van het Bosschap nodig is.

In het Instellingsbesluit zijn het Bosschap dus belangrijke autonome bevoegdheden toegekend, zowel op economisch, technisch als sociaal gebied.

Naast de autonome bevoegdheden van het Bosschap is hierboven onder A reeds aangestipt het medebewind of zelfbestuur waarbij de centrale overheid zelf min of meer tot in bijzonderheden een regeling treft en aan het bedrijfsschap overlaat de uitvoering daarvan. Dit kan bij voorbeeld inhouden de bevoegdheid om door de wet vereiste vergunningen of ontheffingen te verlenen of te weigeren.

Ook zal het mogelijk zijn, dat binnen het kader van een hogere regeling door het Bosschap zelf verordeningen worden gemaakt. In de nieuwe Boswet zal aan dit punt de nodige aandacht dienen te worden geschonken.

C. UITVOERENDE TAAK

Wat betreft de verlening van medewerking aan de uitvoering van hogere regelingen zal afgewacht dienen te worden wat de toekomstige boswet op dit punt zal inhouden.

Nog niet is geregeld, welk orgaan belast zal worden met de uitvoering van verordeningen van het Bosschap.

De gedachten gaan ernaar uit, het Staatsbosbeheer dat de beschikking heeft over een deskundig apparaat, in deze om medewerking te verzoeken.

De Algemene Inspectiedienst van het Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening is krachtens het bepaalde in de Wet op de Economische Delicten aangewezen als opsporingsapparaat bij overtredingen van verordeningen van bedrijfsschappen.

Zo controleert de A.I.D. bijvoorbeeld of alle bosbouwondernemers een registratieformulier bij het Bosschap hebben ingezonden, aangezien het niet inzenden daarvan in de Registratieverordening Bosschap strafbaar is gesteld.

D. ADVISERENDE EN BELANGENBEHARTIGENDE TAAK

In de volgende hoofdstukken zal nader worden ingegaan op de adviserende en belangenbehartigende taak welke het Bosschap heeft krachtens artikel 108 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie.

* * *

IV. BESTUUR

Zoals reeds in Hoofdstuk II is vermeld, is de eerste zittingsperiode van het Bestuur van het Bosschap aangevangen op 15 Mei 1954.

Ingevolge artikel 76 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie treden de bestuursleden en hun plaatsvervangers om de twee jaren tegelijk af, zodat de eerste zittingsperiode eindigt op 14 mei 1956.

Het aantal bestuursleden van het Bosschap bedraagt 14. De navolgende organisaties van ondernemers en werknemers zijn aangewezen tot het benoemen van bestuursleden van het Bosschap:

- | | |
|---|----------------------|
| a. organisatie van ondernemers: | |
| Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren te 's-Gravenhage | 6 leden |
| b. organisaties van werknemers: | |
| Algemene Nederlandse Agrarische Bedrijfsbond te Utrecht | } tezamen
7 leden |
| Nederlandse Katholieke Landarbeidersbond „St. Deusdedit” te Haarlem | |
| Nederlandse Christelijke Landarbeidersbond te Utrecht | |
| | |

terwijl voor de door het Rijk gedreven bosbouwondernemingen de Directeur van het Staatsbosbeheer als Bestuurslid door de betrokken Ministers is benoemd.

Op bijlage I is de samenstelling van het Bestuur in de verslagperiode vermeld. Tijdens de eerste vergadering van het Bestuur van het Bosschap op 15 mei 1954 onder leiding van Dr. Th. C. Oudemans, die als Waarnemend Voorzitter optrad, werd één van de ondernemers-leden van het Bestuur Ir. P. de Fremery te Zelhem, sedert 1949 Voorzitter van de Hoofdafdeling Bosbouw van de Stichting voor de Landbouw, tot Voorzitter benoemd. Deze benoeming is op 2 juni 1954 door de Minister van Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie goedgekeurd.

In diezelfde vergadering werden de Heren H. Kikkert en Jhr. Mr. C. M. O. van Nispen tot Sevenaer tot Plaatsvervangende Voorzitters benoemd en werden zes bestuursleden tot lid van het Dagelijks Bestuur benoemd.

Voorts werd Mr. S. J. Halbertsma, sedert 1947 Secretaris van de Hoofdafdeling Bosbouw van de Stichting voor de Landbouw en Secretaris van de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren, tot Secretaris benoemd. Per 1 december 1955 bedankte Ir. P. de Fremery als lid van het Bestuur en trad hij af als Voorzitter van het Bosschap.

In zijn vergadering van 2 december 1955 benoemde het Bestuur buiten zijn midden Jhr. Mr. D. A. W. van Tets van Goudriaan, Administrateur van het Kroondomein, voor het tijdvak 1 januari 1956 tot en met 31 december 1957 tot Voorzitter van het Bosschap.

Deze benoeming werd op 10 januari 1956 door de Minister van Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie goedgekeurd.

In de verslagperiode werden 22 Bestuursvergaderingen gehouden, waarvan 9 openbare.

De nadruk dient erop gelegd te worden, dat de verslagperiode in het teken van de opbouw stond.

Niet alleen moesten tal van besluiten de bosbouwondernemers direct rakende, zoals registratie en heffingen, worden genomen, doch ook omtrent de interne gang van zaken, zoals huisvesting, salariëring en andere arbeidsvoorwaarden voor het personeel en vergoedingen voor Voorzitter en Bestuursleden.

Verscheidene van deze aangelegenheden, zoals het benoemen van plaatsvervangende Dagelijks Bestuursleden, de aftrek op de heffing van de leden van de vrije organisaties van een deel van de contributie, dienden echter in een veel breder vlak te worden gezien, waarbij ook de Regering en de Sociaal-Economische Raad betrokken waren, hetgeen een groot aantal besprekingen vereiste.

Het stemt dan ook tot voldoening, dat ondanks de grote hoeveelheid werk, die om bovengenoemde redenen moest worden verricht, door de kleine staf, waarover het Bosschap beschikt, toch ook een groot aantal zaken van direct belang voor de bosbouw konden worden behandeld, zoals de voorbereiding van een nieuwe boswet, de successiebelasting, de omzetbelasting, een collectieve arbeidsovereenkomst voor de bosbouw, een kostprijsberekening, rationalisatie, de bosbouwvoorlichting, een eventueel teeltverbod voor ongewenste herkomsten, een advies aan de Regering over een natuurbeschermingswet, bosbrandweer, enz.

Deze onderwerpen, die al dan niet in commissoriaal verband werden voorbereid, zullen hieronder worden besproken. Het Bosschap is er zeer erkentelijk voor, dat behalve werkgevers en werknemers, Hoogleraren van de Landbouwhogeschool, ambtenaren van het Staatsbosbeheer, de Nederlandse Heidemaatschappij, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en anderen zich bereid hebben verklaard zitting te nemen in de verschillende commissies en werkgroepen van het Bosschap.

Het Bestuur van het Bosschap heeft op donderdag, 10 juni 1954, zijn eerste openbare vergadering gehouden in het gebouw van de Sociaal-Economische Raad. Deze vergadering is geopend met een toespraak van de Voorzitter, Ir. P. de Fremery.

Daarna werd voor zijne Excellentie de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening het woord gevoerd door de Secretaris-Generaal, Mr. J. Th. Bonnerman; voor de Ministers voor Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie en voor Economische Zaken sprak Mr. J. Woudstra, Raadadviseur en loco Secretaris-Generaal van het Ministerie van Economische Zaken. Vervolgens werden toespraken gehouden door: Prof. Mr. Dr. F. de Vries, Voorzitter van de Sociaal-Economische Raad; de Heer H. D. Louwes, Voorzitter van het Landbouwschap, en de Heer H. Kikkert, Plaatsvervangend Voorzitter van het Bosschap.

Na een dankwoord van de Voorzitter sloot deze de vergadering. Behalve de hierboven reeds genoemde personen waren bij deze eerste openbare vergadering nog een aantal gasten aanwezig.

* * *

V. DAGELIJKS BESTUUR

In zijn vergadering van 15 mei 1954 benoemde het Bestuur het Dagelijks Bestuur, bestaande uit 6 personen; op bijlage II is de samenstelling van het Dagelijks Bestuur in de verslagperiode vermeld.

In de Bestuursvergadering van 10 juni 1954 benoemde het Bestuur voor de Dagelijks Bestuursleden vaste plaatsvervangers.

De vertegenwoordiger van de Minister voor Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie bij het Bosschap, deelde bij brief van 15 juli 1954 mede:

„De vraag of benoeming van plaatsvervangende leden ingevolge de Wet op de Bedrijfsorganisatie rechtsgeldig kan geschieden, is onderwerp geweest van ampele bestudering, zulks in verband met de omstandigheid, dat de wet in de benoeming van plaatsvervangende leden van dagelijkse besturen van schappen niet voorziet. Ik moge U er thans van in kennis stellen, dat deze bestudering tot de conclusie heeft geleid, dat de Wet op de Bedrijfsorganisatie een benoeming van plaatsvervangende leden van dagelijkse besturen van schappen ongetwijfeld niet toelaat en dat mitsdien het besluit betreffende de samenstelling van het dagelijks bestuur, voor zover dit voorziet in de benoeming van plaatsvervangende leden rechtskracht mist. Dit standpunt brengt mede, dat de benoemde plaatsvervangers niet op rechtsgeldige wijze aan de beraadslagingen en beslissingen van het dagelijks bestuur kunnen medewerken. Derhalve zou, wanneer het besluit in zijn huidige vorm uitvoering zou vinden en mitsdien de als plaatsvervanger benoemde personen op gelijke voet als de leden van het dagelijks bestuur aan de werkzaamheden deelnemen, twijfel kunnen ontstaan aan de rechtsgeldigheid van de besluiten van het dagelijks bestuur, hetgeen met name in verband met de taken, welke dit orgaan ingevolge de artikelen 118, 123 en 124 van de Wet dient te vervullen, ernstige bezwaren ontmoet. Ik moge U derhalve in overweging geven bedoeld besluit te herzien en in overeenstemming te brengen met de Wet op de Bedrijfsorganisatie. Ik zal het op hoge prijs stellen t.z.t. te mogen vernemen, tot welke resultaten Uw overwegingen hebben geleid.”

Deze brief werd in de Bestuursvergadering van 3 september 1954 behandeld. Na uitvoerige discussie besloot het Bestuur met 7 stemmen voor en 5 stemmen tegen het Bestuursbesluit van 10 juni 1954 te handhaven, ten einde bij de Regering een principiële uitspraak uit te lokken ten aanzien van de benoeming van plaatsvervangende leden van het Dagelijks Bestuur van een schap.

Daar het de Regering voorkwam, dat benoeming van plaatsvervangers in de dagelijkse besturen in strijd met de Wet op de Bedrijfsorganisatie was, is vernietiging van het besluit van het Bestuur van het Bosschap in overweging genomen en heeft de Minister voor Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie hieromtrent aan de Sociaal-Economische Raad advies gevraagd.

Daarbij is tevens aan de Raad verzocht advies uit te brengen omtrent de vraag, of het wenselijk is voor de toekomst de mogelijkheid van benoeming van plaatsvervangende leden van het Dagelijks Bestuur van een bedrijfslichaam alsnog in de Wet op de Bedrijfsorganisatie neer te leggen.

De Sociaal Economische Raad heeft bij brief van 17 november 1954 geadviseerd bedoeld besluit van het Bosschap te vernietigen en zich anderzijds uitgesproken ten gunste van een wetswijziging in de hierboven aangeduide zin. Hij heeft daarbij aanbevolen de mogelijkheid van benoeming van plaatsvervangende leden van dagelijkse besturen in de Wet op de Bedrijfsorgani-

satie aldus te regelen, dat voor elk bedrijfslichaam afzonderlijk bij de instellingswet of het instellingsbesluit wordt beslist, of vervanging in het Dagelijks Bestuur zal zijn toegestaan.

Bij Koninklijk Besluit van 5 maart 1955 no 15 (Stbl. 119) is overeenkomstig het advies van de Sociaal Economische Raad tot vernietiging van het Besluit van het Bestuur van het Bosschap van 10 juni 1954, voorzover strekkende tot benoeming van plaatsvervangende leden in het Dagelijks Bestuur, overgegaan. In zijn vergadering van 6 mei 1955 besloot het Bestuur dezelfde personen, die waren benoemd tot plaatsvervangend Dagelijks Bestuurslid tot waarnemers te benoemen. Voor het geval een Dagelijks Bestuurslid verhinderd is een Dagelijks Bestuursvergadering bij te wonen, kan zijn waarnemer dus wel de vergadering van het Dagelijks Bestuur bijwonen, doch is hij niet bevoegd om te stemmen.

Inmiddels kan worden medegedeeld, dat een wijziging van de Wet op de Bedrijfsorganisatie in het Staatsblad is verschenen (Wet van 11 mei 1956, Staatsblad 270), houdende wijziging van de artikelen 54 en 84 der Wet op de Bedrijfsorganisatie.

Aan artikel 84, eerste lid van genoemde Wet is een volzin toegevoegd:

„Bij de instellingswet of het instellingsbesluit kan aan het Bestuur de bevoegdheid worden verleend uit zijn midden voor elk lid van het Dagelijks Bestuur een plaatsvervanger te benoemen.”

In de verslagperiode vergaderde het Dagelijks Bestuur 34 maal.

Alle onderwerpen, die in het Bestuur werden behandeld, werden door het Dagelijks Bestuur voorbereid, terwijl het Dagelijks Bestuur voorts de inkomsten en uitgaven van het Bosschap beheerde.

Het zeer gering aantal bezwaarschriften tegen de heffingsaanslagen, dat werd ontvangen, werd door het Dagelijks Bestuur behandeld.

* * *

VI. SECRETARIAAT

Op 31 december 1955 bestond het Secretariaat uit de navolgende personen.

Mr. S. J. Halbertsma	Secretaris
Jhr. Ir. J. E. M. van Nispen tot Pannerden	Wetenschappelijk medewerker
W. J. P. Russcher	Boekhouder
H. Thijssen	Administratief medewerker
Mejuffrouw C. P. van Vlaardingen	Secretaresse
Mejuffrouw P. J. H. de Lange	Steno-typiste
Mejuffrouw L. M. v. d. Tas	Steno-typiste
A. Aalbrechtse	Medewerker voor archief- en stencilwerk

Tijdelijke typiste

In de verslagperiode zijn rond 3250 brieven uitgegaan en rond 3800 brieven binnengekomen, behoudens de verzonden registratieformulieren, heffingsaanslagen en aanmaningen, in totaal ongeveer 8000 exemplaren.

Door het Bestuur, Dagelijks Bestuur, Hoofdafdeling Sociale Zaken, Commissies en Werkgroepen werden in totaal 106 vergaderingen gehouden, waarvoor agenda's en verslagen dienden te worden gemaakt. Daarnaast zijn een groot aantal besprekingen gevoerd met de Departementen, de Sociaal-Economische Raad en andere instanties.

Op het Secretariaat waren aan de hand van de terreinkaarten, door de bosbouwondernemers ingezonden ingevolge het bepaalde in de Registratie Verordening, aan het eind van het verslagjaar rond 183.000 ha definitief geregistreerd, rond 123.000 ha op topografische kaart ingetekend en waren rond 1600 ondernemers geregistreerd.

De eerste heffingsaanslagen voor het tijdvak 3 mei 1954-31 december 1955 werden op 15 oktober 1955 verzonden.

Aangezien het Bosschap niet langer gehuisvest kon blijven in de panden van de Stichting voor de Landbouw aan de Raamweg, besloot het Bestuur het pand Laan Copes van Cattenburch no. 100 te 's-Gravenhage aan te kopen. Nadat de nodige voorzieningen waren getroffen, kon het Bosschap eind januari 1955 genoemd pand betrekken.

Aan de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren en het Bouwbureau voor de Landbouw zijn een aantal kamers verhuurd.

* * *

VII. VERTEGENWOORDIGING IN ANDERE INSTELLINGEN EN OP VERGADERINGEN EN CONFERENTIES

De verschillende instellingen, waarin het Bosschap is vertegenwoordigd, alsmede de namen van de betrokken personen zijn vermeld op bijlage III. Door de Voorzitter, bestuursleden, leden van de Hoofdafdeling Sociale Zaken, de Commissies en Werkgroepen en het Secretariaat werden vele besprekingen gevoerd en vergaderingen bijgewoond.

In augustus 1954 werd door een aantal bestuursleden een bezoek gebracht aan Van Gelder Zonen N.V. Koninklijke Papierfabrieken te Velsen, ten einde nader geïoriënteerd te worden over de wensen van de papierindustrie inzake door het binnenland te leveren papierhout. Met de Directie van Van Gelder te Amsterdam werd ook een bespreking ter zake gevoerd.

Enige leden van het bestuur brachten in november 1955 een bezoek aan het Houtinstituut T.N.O. te Delft om zich op de hoogte te stellen van het verduurzamen van hout.

Aan de 7e en 8e zitting van de Europese Bosbouw Commissie van de FAO, gehouden respectievelijk van 8-13 november 1954 te Genève en van 10-15 oktober 1955 te Rome, werd namens het Bosschap deelgenomen door Ir. P. de Fremery.

Ir. J. E. M. van Nispen tot Pannerden nam op 21 en 22 september 1954 deel aan een excursie van de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren door West-Duitsland, evenals aan een excursie van de Nederlandsche Boschbouw Vereeniging naar West-Duitsland van 14-16 september 1955.

Voorts nam Ir. van Nispen tot Pannerden deel aan de 1e zitting van de FAO/ECE Committee on Forest Working Techniques and Training of Forest Workers te Nogent-sur-Marne nabij Parijs van 12-22 december 1955.

* * *

VIII. VERORDENINGEN

De navolgende Verordeningen werden door het Bestuur in de verslagperiode vastgesteld:

1. Registratie-Verordening Bosschap, op 3 december 1954, goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en de Staatssecretaris van Sociale Zaken op 23 december 1954.
(Gepubliceerd in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie no. BS-01/1954).
2. Heffingsverordening Bosschap 1954/1955, op 5 augustus 1955, goedgekeurd door de Sociaal-Economische Raad op 13 september 1955. (Gepubliceerd in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie no. BS 01/1955.)
3. Begroting 3 mei 1954-31 december 1955, op 6 mei 1955, goedgekeurd door de Sociaal-Economische Raad op 13 september 1955. (Gepubliceerd in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie no. BS 04/1955.)
4. Verordening, regelende de vergoedingen van de leden van het Bestuur, Dagelijks Bestuur, de Commissies uit het midden van het Bestuur en de Hoofdafdeling Sociale Zaken, op 6 mei 1955, goedgekeurd door de Sociaal-Economische Raad op 11 mei 1955.
5. Verordening regelende de vergoedingen van de Voorzitter, op 6 mei 1955, goedgekeurd door de Sociaal-Economische Raad op 23 mei 1956.
6. Verordening Arbeidsvoorwaarden Personeel Bosschap, op 17 juni 1955, goedgekeurd door de Sociaal-Economische Raad op 20 juli 1955.
7. Salarisverordening Personeel Bosschap, op 17 juni 1955, goedgekeurd door de Sociaal-Economische Raad op 20 juli 1955.
8. Begroting 1956, op 7 oktober 1955, goedgekeurd door de Sociaal-Economische Raad op 4 november 1955.
(Gepubliceerd in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie no. BS 02/1955.)
9. Heffingsverordening Bosschap 1956, op 2 december 1955, goedgekeurd door de Sociaal-Economische Raad op 14 december 1955.
(Gepubliceerd in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie no. BS 03/1955.)

ad 1.

Reeds voor de totstandkoming van het Bosschap had de Hoofdafdeling Bosbouw zich beraden over de registratie van de bosbouwondernemingen in Nederland.

Na een intensieve voorbereiding besloot het Bestuur in zijn vergadering van 15 oktober 1954 een ontwerp Registratieverordening met Toelichting, ver-

gezeld van een ontwerp-aangifteformulier met toelichting, in het Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie van 27 oktober 1954 te publiceren.

In de openbare vergadering van 3 december 1954 werden enkele wijzigingen in het ontwerp aangebracht, waarna de Verordening werd vastgesteld.

Op grond hiervan worden alle ondernemingen, waarin de bosbouw en/of de houtteelt wordt uitgeoefend geregistreerd. Ondernemingen met een beboste oppervlakte van minder dan 5 ha of met minder dan 1000 bomen in rijbeplanting(en) zullen niet worden geregistreerd, dan ingevolge een daartoe door het Bestuur genomen besluit, dat wordt bekend gemaakt in het Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie.

Ondernemingen met een oppervlakte van 15 ha of meer worden gespecificeerd naar drie bodemklassen:

- klasse I bos op gronden van goede kwaliteit
- klasse II bos op gronden van middelmatige kwaliteit
- klasse III bos op gronden van slechte kwaliteit

Aan het eind van het verslagjaar waren rond 183.000 ha definitief geregistreerd.

ad 2.

Het Bestuur besloot in zijn vergadering van 5 november 1954 een ontwerp Heffingsverordening 1954/1955 met Toelichting in het Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie van 15 november 1954 te publiceren.

In de openbare vergadering van 17 december 1954 werden enkele wijzigingen aangebracht, waarna de Verordening werd vastgesteld.

In deze Verordening werd bepaald, dat aan de leden van de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren een aftrek wordt toegestaan tot 90% van de contributie, die zij aan genoemde Vereeniging hebben betaald.

Deze aftrek kan niet meer dan de helft van de heffing bedragen.

De Sociaal-Economische Raad, keurde echter het aftrekpercentage van 90 niet goed.

In de op 5 augustus 1955 door het Bestuur vastgestelde gewijzigde Heffingsverordening 1954/1955 is het aftrekpercentage van 50 opgenomen, met dien verstande, dat voor de heffing over het tijdvak 3 mei 1954-31 december 1955 in mindering kan worden gebracht 50% van de over 3 mei 1954-31 december 1954 betaalde contributie.

De heffingen werden als volgt vastgesteld:

- klasse I f 1,75 per ha per jaar
- klasse II f 0,90 per ha per jaar
- klasse III f 0,30 per ha per jaar

terwijl daarnaast een basisheffing van f 3,50 per jaar voor iedere bosbouwonderneming is vastgesteld.

ad 3.

Krachtens het bepaalde in de Wet op de Bedrijfsorganisatie had het Dagelijks Bestuur een ontwerp-begroting voor het tijdvak 3 mei 1954-31 december 1955 aan het Bestuur aangeboden en ter visie gelegd.

In de openbare vergadering van 17 december 1954 werd de begroting voor het tijdvak van 20 maanden vastgesteld op f 340.350,—. Op deze begroting kon geen goedkeuring van de Sociaal-Economische Raad worden verkregen.

Na uitvoerige besprekingen met de desbetreffende instanties werd in de vergadering van 6 mei 1955 de begroting van 17 december 1954 ingetrokken en een nieuwe vastgesteld op een bedrag van f 284.700,— voor 20 maanden.

ad 4.

In zijn vergadering van 5 november 1954 had het bestuur reeds een Verordening vastgesteld regelende de vergoeding van de Bestuursleden enz.

In verband met enkele kleine wijzigingen werd deze Verordening op 6 mei 1955 ingetrokken en vervangen door een nieuwe.

ad 5.

In zijn vergadering van 5 november 1954 had het Bestuur een Verordening, regelende de vergoedingen van de Voorzitter, vastgesteld, die niet de goedkeuring van de Sociaal-Economische Raad verkreeg. Daarom werd deze verordening op 6 mei 1955 ingetrokken en vervangen door een nieuwe.

ad 8.

De begroting voor het jaar 1956 is vastgesteld op een bedrag van f 204.850,— met inbegrip van de bosbrandweer ad f 43.000,—.

* * *

IX. COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET BEDRIJFSLEVEN

Op 1 juli 1955 is de Wet Administratieve Rechtspraak Bedrijfsorganisatie (wet van 16 september 1954, Staatsblad 416) in werking getreden.

Hiermede is het sluitstuk verkregen op de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie.

Bij brief van 21 juni 1955 verzocht de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening het Bosschap voordrachten in te dienen voor de benoeming van bijzondere leden van het College van Beroep voor het Bedrijfsleven, welk College in hoogste ressort geschillen beslist, gerezen inzake besluiten en handelingen van het Bosschap.

Naar aanleiding van de desbetreffende voordracht van het Bosschap heeft de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening

Jhr. Mr. C. M. O. van Nispen tot Sevenaer te Vierakker, en

Mr. L. H. N. F. M. Bosch ridder van Rosenthal te Rhenen

benoemd tot bijzondere leden van het College van Beroep voor het Bedrijfsleven.

* * *

X. SOCIALE AANGELEGENHEDEN

A. INLEIDING

Krachtens het bepaalde in het Instellingsbesluit Bosschap heeft het Bosschap een orgaan voor de sociale aangelegenheden, Hoofdafdeling Sociale Zaken genaamd.

De samenstelling der Hoofdafdeling wordt geregeld door het Bestuur, met dien verstande, dat evenveel vertegenwoordigers der werknemers als der ondernemers worden benoemd.

Alvorens een besluit betreffende de samenstelling te nemen pleegt het Bestuur — zo bepaalt het Instellingsbesluit verder — overleg met de organisaties, die krachtens artikel 73 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie zijn aangewezen tot het benoemen van de leden van het Bestuur van het Bosschap.

De leden en plaatsvervangende leden der Hoofdafdeling worden benoemd door het Bestuur op voordracht van de hierboven bedoelde organisaties. De Voorzitter en de Plaatsvervangende Voorzitters worden benoemd door het Bestuur op voordracht van de Hoofdafdeling.

Na overleg te hebben gepleegd met de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren, de Algemene Nederlandse Agrarische Bedrijfsbond, de Nederlandse Christelijke Landarbeidersbond en de Nederlandse Katholieke Landarbeidersbond „St. Deusdedit” inzake de samenstelling van de Hoofdafdeling Sociale Zaken, nam het Bestuur in zijn vergadering van 5 november 1954 een besluit, regelende de samenstelling der Hoofdafdeling.

Bepaald werd, dat de Hoofdafdeling zou bestaan uit zes leden, te weten drie ondernemers- en drie werknemersvertegenwoordigers.

De Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren werd in de gelegenheid gesteld een voordracht te doen voor de benoeming van drie leden ondernemersvertegenwoordigers, alsmede drie plaatsvervangers.

De drie Landarbeidersbonden konden voordrachten indienen voor de benoeming van ieder één lid-werknemersvertegenwoordiger, alsmede één plaatsvervanger.

In de Bestuursvergadering van 17 december 1954 werden de navolgende personen tot lid respectievelijk plaatsvervangend lid van de Hoofdafdeling Sociale Zaken benoemd:

voor de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren:

Lid: J. M. Baron v. Tuyll v. Serooskerken, Breda.

Plv. lid: Jhr. Mr. C. M. O. van Nispen tot Sevenaer, Vierakker (tot 10 september 1955).

Lid: J. H. A. van Heek, 's-Heerenberg.

Plv. lid: Ir. H. J. A. Hendriks, Arnhem.

Lid: Mr. J. W. Bax, 's-Gravenhage.

Plv. lid: J. B. G. Tenkink, Woold-Winterswijk.

voor de Algemene Nederlandse Agrarische Bedrijfsbond:

Lid: H. J. de Boer, Utrecht.

Plv. lid: P. Schippers, Utrecht.

voor de Nederlandse Christelijke Landarbeidersbond:

Lid: A. Yska, Kampen.

Plv. lid: A. A. Alderlieste, Oosterbeek.

voor de Nederlandse Katholieke Landarbeidersbond „St. Deusdedit”:

Lid: L. Magielse, Breda.

Plv. lid: J. Hubbers, Diepenveen.

Mr. S. G. Halbertsma werd tot Secretaris benoemd.

In zijn vergadering van 5 augustus 1955, benoemde het Bestuur op voordracht van de Hoofdafdeling Dr. Ir. H. van Vloten tot Voorzitter en de Heren J. M. Baron van Tuyll van Serooskerken en A. Yska tot Plaatsvervangende Voorzitters.

Dr. van Vloten aanvaardde zijn benoeming, doch trad nog niet in functie tijdens de verslagperiode.

De Hoofdafdeling werd op 23 maart 1955 door de Voorzitter van het Bosschap geïnstalleerd.

B. LOONVORMING IN DE BOSBOUW

In de aanvang van de verslagperiode gold voor de bosbouw in Nederland de C.A.O. voor de bosbouw, afgesloten voor het contractjaar 1 november 1952-31 oktober 1953.

Deze C.A.O. werd goedgekeurd door het College van Rijksbemiddelaars op 15 december 1952 en trad in werking vanaf de datum van goedkeuring. Daarna werd deze C.A.O. eerst verlengd tot 1 mei 1954 en vervolgens tot 14 juni 1954, behoudens dat met ingang van 1 januari 1954 de lonen met 5% werden verhoogd, ingevolge een beslissing van de Regering inzake een algemene loonronde.

Voor het tijdvak van 14 juni 1954 tot en met 3 oktober 1954 gold een bijzonder gedeelte van de C.A.O., waarbij een categorie „geschoolde arbeiders” werd ingevoerd. Deze C.A.O. werd goedgekeurd door het College van Rijksbemiddelaars op 30 december 1954 en gold vanaf 14 juni 1954.

Langdurige onderhandelingen tussen werkgevers en werknemers waren hieraan voorafgegaan, hetgeen tot resultaat had, dat de lonen van de vakarbeiders met 4 cent per uur werden verhoogd en de nieuw gevormde groep „geschoolde arbeiders” een loon kregen, dat 5 cent per uur hoger lag dan dat van de vakarbeiders.

Voor de periode 4 oktober 1954 tot en met 30 april 1955 gold een nieuwe C.A.O., waarin verwerkt was een loonsverhoging van 6%. Deze C.A.O. werd goedgekeurd door het College van Rijksbemiddelaars op 30 december 1954 en gold vanaf 4 oktober 1954. Het algemeen gedeelte van deze C.A.O. waarin zijn opgenomen de bepalingen, die voor het gehele land gelden, gold voor het tijdvak 14 juni 1954-30 april 1955.

Waren de bovengenoemde loononderhandelingen nog gevoerd in het kader van de Stichting voor de Landbouw, de onderhandelingen over de C.A.O. voor het tijdvak 1 mei 1955-30 april 1956 werden gevoerd in het kader van het Bosschap.

Van de zes vergaderingen, die de Hoofdafdeling vanaf 23 maart 1955 in de verslagperiode heeft gehouden, waren er drie o.a. gewijd aan de nieuwe C.A.O.

Deze C.A.O. voor het contractjaar 1 mei 1955-30 april 1956 werd op 27 mei door het College van Rijksbemiddelaars goedgekeurd. Met uitzondering van de artikelen 36 en 37 betreffende de vakantieregeling, die golden vanaf 1 mei 1955, gold deze C.A.O. vanaf de datum van goedkeuring.

In het tijdloon werden geen veranderingen gebracht. In deze nieuwe C.A.O. werd de reeds bestaande facultatieve vakantietoeslag van 2% van het loon verplicht gesteld. De vakantietoeslag bedraagt voor de vaste arbeider één week loon met inbegrip van vaste toeslagen; aan de losse arbeider dienen

vakantiebonnen te worden verstrekt tot een waarde van vier maal het voor hen geldende uurloon.

Behalve in Noord- en Zuid-Holland golden in 1954 en 1955 de volgende lonen voor arbeiders van 23 jaar en ouder:

1 jan. 1954/14 juni 1954	a. Vakarbeiders	f 0,93 per uur (losse arb.) „ 46,50 per week (vaste arb.)
	b. Ongesch. arb.	„ 0,86 per uur (losse arb.)
14 juni 1954/30 okt. 1954	a. Gesch. arb.	f 1,02 per uur (losse arb.) „ 51,— per week (vaste arb.)
	b. Vakarbeiders	„ 0,97 per uur (losse arb.) „ 48,50 per week (vaste arb.)
	c. Ongesch. arb.	„ 0,90 per uur (losse arb.) „ 45,— per week (vaste arb.)
4 okt. 1954/30 april 1955 evenals in de C.A.O. '55/'56 tot aan de wijziging van 13 febr. 1956	a. Gesch. arb.	„ 1,08 per uur (losse arb.) „ 54,— per week (vaste arb.)
	b. Vakarbeiders	„ 1,03 per uur (losse arb.) „ 51,50 per week (vaste arb.)
	c. Ongesch. arb.	„ 0,96 per uur (losse arb.) „ 48,— per week (vaste arb.)

Door de Hoofdafdeling Sociale Zaken van het Landbouwschap was een Commissie Loonverhoudingen ingesteld, die tot taak had een onderzoek in te stellen naar het loonpeil in het agrarisch bedrijf in vergelijking met het loonpeil in andere bedrijfstakken ten plattelande.

Tijdens de onderhandelingen over de C.A.O. voor de bosbouw voor het tijdvak 1 mei 1955-30 april 1956 werd afgesproken, dat wanneer het Landbouwschap gereed zou zijn met zijn onderzoekingen, partijen in de bosbouw op korte termijn de conclusies van de landbouw zouden nagaan. Partijen verklaarden zich bereid om eventueel tussentijds wijzigingen in de C.A.O. aan te brengen, indien naar aanleiding van genoemd rapport de lonen in de landbouw wijzigingen zouden ondergaan.

Op 3 augustus 1955 kwam het Rapport van de Commissie Loonverhoudingen gereed.

Na bestudering van genoemd Rapport besloot de Hoofdafdeling Sociale Zaken van het Landbouwschap te adviseren:

- de lonen van de losse arbeiders met $3\frac{1}{2}$ cent en die van de vaste arbeiders met 5 cent per uur te verhogen;
- voortaan de compensatietoeslag Wachtgeld- en Werkloosheidspremie in de lonen te verwerken.

Deze voorstellen werden aan het College van Rijksbemiddelaars ter goedkeuring voorgelegd, waarbij de voorwaarde werd gesteld, dat de Minister van Landbouw de loonsverhoging in de garantieprijs zou doorberekenen. In de vergadering van de Hoofdafdeling Sociale Zaken van het Boschap van 8 november 1955 werd het Rapport van de Commissie Loonverhoudingen besproken.

Na uitvoerige discussies in de Hoofdafdeling deelden de werkgeversvertegenwoordigers in de Hoofdafdeling in de vergadering van 23 november 1955

mede, dat de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren bereid was de landbouw te volgen en dus de lonen van de vaste arbeiders met 5 cent per uur en van de losse arbeiders met $3\frac{1}{2}$ cent per uur te verhogen, met uitzondering van de ongeschoolde arbeiders, en voorts om de compensatietoeslag Wachtgeld- en Werkloosheidspremie in de lonen te verwerken.

Het Bestuur van het Bosschap machtigde in zijn vergadering van 2 december 1955 de Hoofdafdeling om namens partijen genoemde voorstellen bij het College van Rijksbemiddelaars in te dienen. De wijzigingen werden van kracht met ingang van 13 februari 1956.

Tijdens de verslagperiode werden ook besprekingen met het Staatsbosbeheer gevoerd, met name over de positie van de losse arbeiders van het Staatsbosbeheer, aangezien de Minister van Landbouw krachtens het Arbeidersovereenkomstenbesluit op deze arbeiders de C.A.O. voor de bosbouw van toepassing heeft verklaard voor wat de lonen betreft.

C. ARBEIDS- EN RUSTTIJDEN IN DE BOSBOUW

Bij brief van 29 maart 1955 wendde de Staatssecretaris van Sociale Zaken zich tot het Bosschap, waarbij hij mededeelde, dat bij de schriftelijke en mondelinge behandeling van de wet tot nadere wijziging der Arbeidswet 1919 (Landbouwarbeidswet) in de Staten-Generaal zowel van Regeringszijde als door de Tweede en Eerste Kamer duidelijk de voorkeur uitgesproken was voor een regeling van arbeids- en rusttijden in de landbouw door het Landbouwschap en het Bosschap in plaats van een regeling door de centrale overheid. Genoemde wet, welke inmiddels in Staatsblad No. 44 van 1955 is gepubliceerd, geeft dan ook slechts aan de Kroon bevoegdheid, doch legt geen verplichting op, bij Algemene Maatregel van Bestuur regelen te stellen ten aanzien van arbeids- en rusttijden van arbeiders, die landarbeid verrichten. Zelfs is de voorkeur voor een regeling ten deze door het bedrijfschap door aanvaarding van het amendement-Van der Ploeg in de wet zelf neergelegd. Hieruit blijkt, dat de in artikel 21ter van de Arbeidswet 1919 aan de Kroon gegeven bevoegdheid slechts van subsidiaire betekenis is. Alleen, indien de bedrijfschappen er onverhoopt niet in mochten slagen een regeling op het stuk van de arbeids- en rusttijden tot stand te brengen, zal van deze bevoegdheid gebruik worden gemaakt.

De Staatssecretaris wees erop, dat hij in de Tweede en Eerste Kamer der Staten-Generaal had gesteld, dat het bedrijfschap een redelijke termijn moest worden gelaten om zelf een regeling ter zake te treffen en deze termijn zeker een jaar zou dienen te bedragen.

In de vergaderingen van de Hoofdafdeling werd uitvoerig over dit punt van gedachten gewisseld, mede aan de hand van een nota van het Secretariaat. Hierbij bleek, dat aan een eventuele regeling van lonen en andere arbeidsvoorwaarden in publiekrechtelijk verband veel problemen zijn verbonden. De consequenties van een regeling bij C.A.O. of bij Verordening van een bedrijfschap zijn verschillend.

Momenteel is de zaak zo, dat het College van Rijksbemiddelaars een bindende regeling maakt voor de ongeorganiseerden, indien een C.A.O. tussen partijen is goedgekeurd. Bij een verordening van het bedrijfschap is een bindende regeling van het College van Rijksbemiddelaars in principe over-

bodig, daar een verordening van een bedrijfsschap zich richt tot alle bedrijfs-genoten, terwijl bovendien derden-binding mogelijk is.

Een tweede consequentie van een Verordening van een bedrijfsschap is, dat overtreding van het bepaalde in de Verordening kan worden aangewezen als strafbaar feit. Het Bosschap kent daarnaast niet de tuchtrechtelijke sanctie (geldboete), het Landbouwschap heeft daarentegen deze bevoegdheid wel.

Een derde consequentie van een Verordening van een bedrijfsschap is, dat de arbitrage bij geschillen alleen privaatrechtelijk kan worden geregeld.

De huidige gang van zaken is, dat in de C.A.O. voor de bosbouw de beslissing van geschillen door scheidsgerechten geschiedt. De bepaling omtrent geschillen is niet opgenomen in de bindende regeling van het College van Rijksbemiddelaars. De arbitrage-clausule geldt dus alleen voor partijen, die de C.A.O. hebben afgesloten.

Tot voor kort nam men aan, dat een bindende adviesregeling wel verbindend kon worden verklaard door het College van Rijksbemiddelaars.

Bij een arrest van 8 juni 1951 heeft de Hoge Raad deze procedure onmogelijk gemaakt. De Hoge Raad acht de oplegging van een verplichting om bindend advies in te winnen niet in overeenstemming met het bepaalde in de Grondwet, waar in artikel 170 is bepaald, dat niemand tegen zijn wil van de hem door de wet toegekende rechter mag worden afgetrokken.

Voorts zal aandacht dienen te worden besteed aan het feit, dat een gedeelte van de arbeidstijden op het ogenblik in het algemeen gedeelte van de C.A.O. voor de bosbouw is geregeld, terwijl de nadere regeling van de arbeidstijd, die thans wel in de Landbouw-C.A.O. is geregeld, doch nog niet in de Bosbouw-C.A.O., in het bijzonder gedeelte thuis hoort. Aan de regeling van de arbeids- en rusttijden in de bosbouw zijn dus belangrijke beleidsaspecten verbonden.

Aan het einde van de verslagperiode had de Hoofdafdeling nog geen definitief standpunt ingenomen of het de voorkeur verdient een regeling omtrent de arbeidstijd in het bijzonder gedeelte van de C.A.O. op te nemen, dan wel publiekrechtelijk te regelen door middel van een Verordening van het Bosschap.

D. ALGEMENE MAATREGEL VAN BESTUUR EX ARTIKEL 92BIS DER ARBEIDSWET 1919

De Sociale Commissie van de Sociaal-Economische Raad verzocht bij brief van 14 mei 1955 het Bosschap van advies te willen dienen in verband met de toezending aan de Raad door de Staatssecretaris van Sociale Zaken van een voorontwerp van een A.M.v.B. ingevolge artikel 92bis der Arbeidswet 1919, ingevoegd bij de wet van 19 januari 1955, Stb. 44 met betrekking tot kinderarbeid in de landbouw.

In zijn vergadering van 29 juni besloot de Hoofdafdeling het Bestuur voor te stellen de Sociaal-Economische Raad te antwoorden, dat een A.M.v.B. ex artikel 92bis der Arbeidswet 1919 voor de bosbouw niet noodzakelijk is, aangezien dit voor de bosbouw van geen betekenis is. Een dergelijke A.M.v.B. behoefde naar de mening van de Hoofdafdeling daarom ook niet voor de

bosbouw te worden ingevoerd. Het bestuur besloot de Sociale Commissie van de Sociaal-Economische Raad te antwoorden conform het advies van de Hoofdafdeling.

E. BEZOEKEN AAN BOSBOUWBEDRIJVEN

Tijdens de verslagperiode besloot de Hoofdafdeling, dat de leden in kleine groepjes enkele bosbouwbedrijven in Nederland zouden bezoeken, ten einde o.a. bij de onderhandelingen over de C.A.O. beter georiënteerd te zijn over de omstandigheden in de praktijk.

Zo zou bij voorbeeld worden nagegaan of veel in akkoord gewerkt wordt, of de arbeiders eigen gereedschap bezitten, hoe de werktijden zijn enz.

In het geheel werden negen bosbedrijven bezocht.

Van de zijde van de bosbouwondernemers werd alle medewerking onderhouden om de bezoeken aan de verwachtingen te doen beantwoorden.

* * *

XI BOSWETGEVING

Naar aanleiding van een brief van 12 juli 1954 van de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, waarbij het Bosschap werd verzocht van advies te dienen inzake de nieuwe Boswet, stelde het Bestuur in zijn vergadering van 3 september 1954 een werkgroep Boswet in.

De samenstelling van de werkgroep was als volgt:

Voorzitter: Ir. P. de Fremery, Zelhem

Prof. Dr. G. Houtzagers, Arnhem

H. Kikkert, Zeist

Ir. F. W. Malsch, Utrecht

Jhr. Mr. C. M. O. van Nispen tot Sevenaer, Vierakker

Mr. H. D. van Wijk, 's-Gravenhage

Secretaris: Mr. S. J. Halbertsma, 's-Gravenhage,

Mr. J. E. van Leeuwen, Administrateur bij het Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, woonde de vergaderingen van de hierboven genoemde Werkgroep bij.

De brief van de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening luidde als volgt:

„Zoals U bekend zal zijn heb ik eerder aan de Staten-Generaal medegedeeld, dat de voorbereiding van een nieuwe Boswet door mij is opgeschort in verband met de te verwachten totstandkoming van een bedrijfschap voor de bosbouw en de houtteelt.

Rekening houdende enerzijds met het feit, dat het Bosschap inmiddels zijn werkzaamheden heeft aangevangen en anderzijds met het feit, dat de jongste verlenging van de geldigheidsduur van de artikelen 2 en 3 van de Wet van 12 februari 1948 (S. I 55) per 1 juli 1955 afloopt, lijkt mij thans het ogenblik gekomen de voorbereiding ener nieuwe Boswet wederom ter hand te nemen. Ik stel mij voor, dat deze zal moeten plaats hebben in nauw overleg met Uw Bestuur.

Naar mijn voorlopige mening is door de totstandkoming van het Bosschap in zodanige mate een nieuwe situatie ontstaan, dat het ontwerp ener nieuwe Boswet van de Commissie tot herziening van de Boswet 1922 reeds daarom niet zonder meer tot grondslag van een in te dienen Regeringsontwerp zal kunnen dienen.

De adviserende taak, die het Bestuur van het Bosschap heeft ingevolge artikel 108 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie brengt naar mijn aanvankelijk oordeel mede, dat zich geen behoefte doet gevoelen aan de instelling van een nieuwe Bosraad als adviescollege der Regering naast het Bestuur van Uw Bedrijfschap.

Voorts brengt de regelgevende bevoegdheid van het Bosschap mede, dat door dit bedrijfsschap verschillende maatregelen in autonomie getroffen zullen kunnen worden, die volgens het ontwerp der Commissie van Asch van Wijck door de rijksoverheid tot stand gebracht zouden moeten worden. Naar mijn mening zouden hier kunnen worden onderscheiden onderwerpen, ten aanzien waarvan de rijksoverheid geheel kan terugtreden en die in een nieuwe Boswet geen regeling zouden behoeven te vinden, zoals bij voorbeeld het voorkomen van brandgevaar en onderwerpen ten aanzien waarvan het gewenst is, dat de rijksoverheid een zekere bevoegdheid blijft behouden, die naast de autonome bevoegdheid van het bedrijfsschap zou komen te staan.

Ten aanzien van laatstbedoelde onderwerpen zou ik er in het algemeen de voorkeur aan geven in de wet slechts een summier regeling neer te leggen, die naar behoefte wordt toegepast en alsdan haar uitwerking zou vinden, hetzij in een algemene maatregel van bestuur, hetzij in verordeningen van het Bosschap. Ik ben namelijk van mening, dat er naar gestreefd moet worden de opzet van een nieuwe Boswet zo eenvoudig mogelijk te houden, zodat de uitbouw van de nieuwe boswetgeving op doeltreffende wijze kan plaats hebben in overeenstemming met de eisen, die de toekomstige ervaring zal stellen. De mogelijkheid van het optreden in medebewind van Uw bedrijfsschap ten aanzien van onderwerpen, waarvan de regeling in eerste aanleg door de centrale overheid zal geschieden, acht ik daarbij zeer belangrijk. Onder meer denk ik hier ook aan de uitvoering, voor zover die zal bestaan in het nemen van beslissingen in individuele gevallen. Een zodanige inschakeling van het Bosschap, welke automatisch medebrengt, dat een behoorlijke rechtsbescherming verzekerd is in de mogelijkheid van beroep op het College van Beroep voor het Bedrijfsleven zal er wellicht toe kunnen leiden in de wet de instelling van een Raad van Beroep voor het Boswezen en de daaraan verbonden uitvoerige beroepsregeling, welke in het ontwerp der Commissie van Asch van Wijck is neergelegd, achterwege te laten.

Ik zal het op prijs stellen, indien Uw bestuur zich in het licht van het bovenstaande op betrekkelijk korte termijn zou willen beraden over het vraagstuk der nieuwe boswetgeving. De gezamenlijke gedachtenwisseling over de bij U levende gedachten en over de uitwerking daarvan zou vervolgens waarschijnlijk het beste kunnen geschieden in een kleine werkgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van het Bosschap en van mijn Ministerie.

Aangezien het niet wel mogelijk is, dat nog voor het verstrijken van de

geldigheidsduur van de Wet van 12 februari 1948 de nieuwe Boswet volgens de hierboven aangegeven procedure zal zijn tot stand gebracht, neem ik aan, dat Uw bestuur met mij van mening zal zijn, dat nogmaals een wetsontwerp tot verlenging van die geldigheidsduur moet worden ingediend."

De Werkgroep nam het Rapport van de Commissie tot herziening van de Boswet 1922 (ontwerp van de Commissie van Asch van Wijck) tot basis van zijn besprekingen en nam voorts o.a. kennis van:

- a. het artikel van Prof. Dr. I. Samkalden: „Een nieuwe Boswet?“, gepubliceerd in „Bestuurswetenschappen“ (nov. 1953);
- b. het request van de Nederlandsche Boschbouw Vereeniging d.d. 28 april 1953, gericht tot de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening betreffende het rapport van de Commissie tot herziening van de Boswet 1922;
- c. het gezamenlijke request van de Nederlandse Heidemaatschappij, de Nederlandse Vereniging van Rentmeesters en de N.V. 't Schoutenhuis d.d. januari 1953, gericht tot de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening betreffende het onder b genoemde rapport;
- d. het standpunt van de Stichting voor de Landbouw inzake de herplantplicht;
- e. het rapport van de Commissie ter bestudering van het vraagstuk der herplantplicht van houtopstanden van de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren d.d. februari 1955.

Al reeds spoedig bleek, dat een groot aantal vraagstukken diepgaande bestudering vereisten.

De meldingsplicht, het kapverbod en de herplantplicht werden uitvoerig door de Werkgroep besproken.

Dat dit vraagstuk ook overigens in het brandpunt der belangstelling stond moge blijken uit het artikel van Ir. A. P. ten Bruggencate „Kapverbod en herbebossingsplicht in Nederland“, gepubliceerd in het Landbouwkundig Tijdschrift van september 1955, en de inleiding van Dr. Th. C. Oudemans, gehouden op de jaarlijkse huishoudelijke vergadering van de Contact-Commissie voor Natuur- en Landschapsbescherming te Utrecht op 10 december 1955 „Kapverbod en Herbebossingsplicht in Nederland“.

De Nederlandsche Boschbouw Vereeniging wijdde op 28 oktober 1955 haar najaarsbijeenkomst aan de „herplantplicht van houtopstanden“. Als basis voor deze bespreking dienden drie praeadviezen.

Na uitvoerige discussies aan de hand van drie praeadviezen werd geconcludeerd dat de herplantplicht bij de huidige constellatie niet kan worden afgeschaft, doch dat maatregelen dienen te worden overwogen om voor bepaalde gevallen te komen tot een soepeler toepassing en zo mogelijk volledige vrijstelling, waarbij een soepele toepassing van de compensatieregeling noodzakelijk is, met mogelijkheid van beroep.

Voorts werden door de Werkgroep ook de andere onderwerpen, behandeld in het ontwerp van de Commissie van Asch van Wijck, besproken, zoals de Raad van Beroep voor het Boswezen en de Bosraad, oordeelkundig beheer, brandgevaar, schade door dieren en plantenziekten, bedrijfsplannen, sub-

sidies en voorschotten, natuurschoon, landschapsschoon en recreatie en fiscale aangelegenheden.

De Werkgroep vergaderde tijdens de verslagperiode 9 maal, terwijl een sub-commissie 3 maal bijeenkwam.

In december 1955 bood de Werkgroep een ontwerp-brief aan de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening aan het Bestuur aan. Deze ontwerp-brief werd tijdens de eerste in 1956 door het Bestuur gehouden vergadering behandeld, welke buiten het bestek van dit verslag valt.

In zijn vergadering van 3 december 1954 besloot het Bestuur de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening voor te stellen, de geldigheidsduur der artikelen 2 en 3 van de Wet van 12 februari 1948 (Staatsblad I 55) tot intrekking van het Besluit Staatstoezicht op de Bossen 1943 te verlengen met 3 jaar.

Bij Wet van 29 juni 1955 (Staatsblad 257) werd de geldigheidsduur van bovengenoemde artikelen verlengd tot 1 juli 1958.

* * *

XII. KOSTPRIJSBEREKENING

A. OPSTELLING KOSTPRIJSRAPPORT

De Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren deelde het Boschap in zijn brief d.d. 19 juni 1954 mede, dat in de kring van de Vereeniging het verlangen bestond om tot een nieuwe berekening van de rentabiliteit van het bosbedrijf te komen.

Het rapport en de nota opgesteld door het L.E.I.* voldoen niet meer aan de thans bestaande behoefte. Immers de kosten-factoren, op grond waarvan in het rapport en de nota kostprijsberekeningen werden uitgevoerd, zijn sindsdien belangrijk gewijzigd. De Vereeniging had ook bezwaren tegen de opzet van de berekeningen, die gebaseerd zijn op een bosbedrijf van 500 ha met een gelijkmatige leeftijdsopbouw van de houtopstanden.

Aangezien het gemiddelde Nederlandse bosbedrijf niet met bovengenoemde verhoudingen overeenkomt, verzocht de Vereeniging een kostprijsberekening op te doen maken voor het gemiddelde bosbedrijf, zoals dit in ons land werkelijk voorkomt en hierbij rekening te doen houden met de omstandigheden, dat het bos in ons land teruggedrongen is naar de kwalitatief mindere gronden en dat de gemiddelde bedrijfsgrootte circa 200 ha is.

De volgende punten behoeften naar de mening van de Vereeniging in ieder geval herziening.

- a. De kosten van toezicht, administratie en beheer;
 - b. De grondwaarde, waarover de grondrente wordt berekend, moet worden gesteld op de alternatieve waarde, d.w.z. de waarde die de grond heeft, wanneer deze voor een ander doel wordt aangewend (b.v. landbouw).
- Voorts gaf de Vereeniging in overweging in de kostprijs te doen opnemen een

* Landbouw Economisch Instituut te 's-Gravenhage.

factor voor bedrijfsrisico in verband met het voorkomen van ongunstige weersomstandigheden, ziekten en plagen.

Tevens zou de Vereeniging het op prijs stellen, indien een afzonderlijke kostprijs kon worden berekend voor:

1. hout op stam
2. geveld hout
3. hout op spoorwagon.

In zijn vergadering van 3 september 1954 besloot het Bestuur van het Boschap om zonder de argumentatie van de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren over te nemen, te bevorderen, dat kostprijsberekeningen zouden worden gemaakt.

In genoemde vergadering stelde het Bestuur een Commissie Kostprijsberekening in met de taak om het L.E.I. rapport 144 „Kostprijsberekeningen voor hout van grove den, douglas, populier en inlandse eik” van 6 maart 1951 en de nota 98 „herberekeningen van de kostprijzen voor hout, douglas, populier en inlandse eik (rapport 144) in verband met de gewijzigde loonkosten” van 29 december 1952 te bestuderen en na te gaan of het wenselijk zou zijn het rapport en de nota om te werken of een nieuw rapport op te stellen.

De samenstelling van de Commissie in het verslagjaar was als volgt:

Voorzitter: Ir. H. W. Schenkenberg van Mierop, Utrecht

Mr. J. W. Bax, 's-Gravenhage

Prof. Dr. J. H. Becking, Wageningen

Prof. Dr. G. Houtzagers, Wageningen

H. Kikkert, Zeist, op 2 juni 1955 vervangen door

Ir. H. Vredeling, Utrecht

Ir. A. A. C. van Leeuwen, Arnhem

A. R. van Nes ec. drs., 's-Gravenhage

Secretaris: Jhr. Ir. J. E. M. van Nispen tot Pannerden, 's-Gravenhage

Op 3 november 1954 heeft de eerste vergadering van de Commissie Kostprijsberekening plaats gehad.

In zeven vergaderingen werden de basisgegevens, die voor het onderzoek nodig waren en door de leden van de Commissie waren verzameld, besproken. Daarvoor is vooronderzoek en zijn enige besprekingen van de leden onderling nodig geweest. Op 15 oktober 1955 adviseerde de Commissie het Bestuur van het Boschap een nieuw rapport op te stellen.

Vooreerst zouden kostprijsberekeningen van hout van de groveden of gewone pijnboom *Pinus Silvestris* (L) bij een normaal geval van herbebossing van gronden van een matige vruchtbaarheid, *Pinus boniteit* drie, bij een financiële omloop* dienen te worden berekend.

Voorts zou op grond van het rapport over de groveden de kostprijs van populieren-, lariks- en douglas-hout kunnen worden onderzocht.

Het Bestuur van het Boschap gaf op 2 december 1955 de Commissie opdracht een nieuw rapport op te stellen. Verwacht kan worden dat het rapport in 1956 zal kunnen verschijnen.

* De „financiële omloop” is de omlooptijd waarbij gegeven houtprijzen de winst per ha maximaal is. (Nederlandsche Boschbouw Tijdschrift november 1954, pag. 326.)

B. TUSSENTIJDSE KOSTPRIJSBEREKENING

Eind 1954 kwam het het Bosschap gewenst voor tot een herziening van de houtprijzen van de groveden te komen, berustend op een gemiddelde kostprijsberekening in verband met hogere kostenfactoren. Op verzoek van het Bosschap van 6 december 1954 en in samenwerking met de Commissie Kostprijsberekening werd door het L.E.I. een tussentijdse kostprijsberekening buiten verantwoordelijkheid van het L.E.I. gemaakt.

Bij deze berekening is rekening gehouden met de volgende hogere kostenfactoren:

- a. loon vakarbeider *f* 1,03 per uur.
Er is geen rekening gehouden met het loon van vakarbeiders in de provincies Noord- en Zuid-Holland *f* 1,05.
- b. 12 dagen per jaar vakantie, waaronder 6 snipperdagen.
- c. de C.A.O. 1952/53.
- d. omzetbelasting 5%.
- e. beheerskosten *f* 15,— per ha per jaar.
- f. grondwaarde *f* 750,— per ha als gemiddelde waarde.
- g. rentevoet 3%.
- h. heffing Bosschap *f* 1,10 per ha per jaar.
- i. gemiddelde cijfers van onkosten en opbrengsten bij herbebossing in het rapport 144 en nota 98.

Bij brief van 15 december 1954 van het L.E.I. werd aan het Bestuur de herziene kostprijsberekening toegezonden. De gemiddelde kostprijs per m³ loco bos bedroeg *f* 46,77.

De mijnhoutprijs franco mijn voor 1 januari — 31 december 1955 was *f* 68,70. Daarvan zijn af te trekken de kosten voor de tussenhandel en het transport. Deze zijn van verschillende omstandigheden afhankelijk.

* * *

XIII. RATIONALISATIE

In zijn vergadering van 3 september 1954 heeft het Bestuur een Commissie Rationalisatie ingesteld met de volgende samenstelling:

Voorzitter: Ir. P. de Fremery, tot 1 december 1955.

P. Damming, Utrecht.

H. R. Baron van Heeckeren van Kell, Ruurlo.

Prof. Dr. G. Houtzagers, Wageningen.

H. Kikkert, Zeist.

Prof. Dr. Ir. J. F. Kools, Wageningen.

Ir. J. Th. Overbeek, Utrecht.

A. A. Pannebakker, Haarlem, tot 1 november 1955.

C. Rijnvos, Tilburg, vanaf 1 november 1955.

Ir. E. Reinders, Apeldoorn.

Prof. Ir. G. Riemer Jzn., Wageningen.

Ir. P. H. M. Tromp, Arnhem.

J. M. Baron van Tuyll van Serooskerken, Breda.

Dr. Ir. H. van Vloten, Wageningen.

Secretaris: Jhr. Ir. J. E. M. van Nispen tot Pannerden, 's-Gravenhage.

Het Bestuur heeft de volgende taakomschrijving vastgesteld:

het, als adviescollege van het Bestuur, voorbereiden van de door het Bosschap te geven adviezen en in te nemen standpunten, ter zake van de aangelegenheden, verband houdende met de rationalisatie en arbeidsmethoden in de bosbouw;

het uit eigen beweging beramen van middelen ter verbetering van de bosbouwmachines en -gereedschappen, alsmede van de arbeidsmethoden en daarover aan het Bestuur adviseren;

het uitvoeren van maatregelen, voorzover dat aan haar is opgedragen.

De bij de Stichting voor de Landbouw bestaande Technische Commissie Bosbouw heeft na installatie van de Commissie Rationalisatie op 3 januari 1955 haar werkzaamheden beëindigd.

Tijdens de installatie wees de Voorzitter op het vele werk dat voor rationalisatie in de bosbouw was gedaan, nadat Prof. Dr. Ir. J. F. Kools in 1951 daarvan het belang had aangegeven.

Deze Technische Commissie vergaderde tijdens de verslagperiode op 11 mei 1954. Hierbij werd o.m. besproken op welke wijze de op de begroting van het Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening voor het jaar 1954 uitgetrokken gelden tot een bedrag van f 10.000 voor rationalisatie-onderzoek in de bosbouw zouden kunnen worden besteed.

Voorts werd besloten om in september 1954 twee demonstratiedagen voor rationalisatie in de bosbouw te houden, nl. één in het Zuiden te De Rips bij Deurne en één in de omgeving van Ommen.

Op 1 en 10 september jl. vonden op „de Stippelberg” te De Rips en op het terrein van de Stichting Vacantievreugd te Ommen demonstratiedagen voor rationalisatie van arbeidstechniek in de bosbouw plaats. Deze dagen waren in samenwerking met de Nederlandsche Heidemaatschappij en het Staatsbosbeheer door de Technische Commissie Bosbouw georganiseerd.

De demonstratiedagen werden voorafgegaan door wedstrijden in vellingswerk. Deze wedstrijden bestonden uit het vellen van grovedennen. De deelnemers werkten de gehele dag, gedurende welke tijd de jury de wijze van zagen, uitsnoeien, schillen en opstapelen beoordeelde en de gevelde hoeveelheid m³ vaststelde. De juiste methoden van vellen in licht en middelzwaar naalddhout, het opkronen en het vellen van zwaar grovedennenhout, het uitslepen van het gevelde hout door middel van een uitsleepkap, alsmede door een uitsleepwagentje, het opsnoeien van Amerikaanse eiken en douglas, oppervlakkige grondbewerking en daarna het planten van eenjarige groveden, driejarige douglas en vogelkers met plantschop en plantboor werden gedemonstreerd.

Voorts gaf Van Gelder Zonen N.V. Koninklijke Papierfabrieken voorlichting over het schillen van populieren voor papierhout.

Op een tentoonstelling werden verschillende gereedschappen aan de bezoekers getoond. Het slijpen van zagen alsook de wijze van vellen, juist in verband met de lichaamshouding, werd door een film duidelijk weergegeven. Bezoekers zelf vochten om de eerste prijs in het hanteren van bijl en zaag.

In de middagpauze werd het woord gevoerd door de voorzitter van de Technische Commissie Bosbouw, de Heer Ir. P. de Fremery, tevens voorzitter van het Boschap, die de aandacht vroeg voor de opvoering van de produktiviteit.

Voorts hielden Ir. P. H. M. Tromp te De Rips en Ir. F. W. Malsch en Ir. J. Th. Overbeek te Ommen inleidingen over de rationalisatie.

Het aantal bezoekers op deze demonstratiedagen werd op ongeveer duizend geschat.

In de Commissie Rationalisatie en het Dagelijks Bestuur werd diepgaand van gedachten gewisseld over een eventueel op te richten stichting ter verbetering van werkmethoden in de bosbouw. Op de begroting van het Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening 1955, hoofdstuk X, was hiervoor reeds f 10.000,— uitgetrokken.

Aan het eind van het verslagjaar had het Bestuur zijn standpunt inzake de onderhavige materie nog niet definitief bepaald, in afwachting van een bespreking ter zake met de Directeur-Generaal van de Landbouw.

Met vertegenwoordigers van het Ministerie van Economische Zaken en met de Voorzitter van het College van Rijksbemiddelaars en Adviseur voor de produktiviteitsbevordering werd door enkele hoogleraren en leden van de Commissie en de Secretaris een bespreking gehouden inzake de instelling van een onderzoek naar de vermoeidheid van de arbeider in land- en bosbouw, welk onderzoek met zgn. tegenwaardegelden zou kunnen worden gefinancierd. Tijdstudies door het Instituut voor bosbouwkundig onderzoek te Wageningen wijzen namelijk op een lage produktiviteit bij het vellen, snoeien en schillen van bomen. Deze produktiviteit kan belangrijk worden verhoogd door betere werkmethoden en mechanisatie. Vooral het bomenkappen in éénmanswerk blijkt meer economisch te zijn dan het werken in tweemansploegen, althans in dunner hout. Alvorens tot uitbreiding van de éénmansarbeid bij het bomenkappen over te gaan, is het noodzakelijk om door arbeidsfysiologisch onderzoek vast te stellen, of deze wijze van werken voor de houthakkers niet te zwaar is.

De duur van beide onderzoeken werd gesteld op drie jaar en was op f 180.000,— begroot. Het onderzoek kan worden uitgevoerd door de afdeling Arbeidsfysiologie van het Laboratorium van Physiologie der Dieren van de Landbouwhogeschool te Wageningen, in samenwerking met het Instituut voor Landbouwtechniek en Rationalisatie en de Afdeling Bosexploitatie en Boshuishoudkunde van het Instituut voor Bosbouwkundig Onderzoek te Wageningen.

De Commissie van Voorbereiding van de C.O.P.* was echter van oordeel dat over het instellen van onderzoeken zoals was voorgesteld in het algemeen nog onvoldoende overleg had plaats gehad. Om deze reden werd het niet opportuun geacht over de projecten zelf een oordeel te vellen, doch werd er de voorkeur aan gegeven nieuwe voorstellen af te wachten, nadat bovenbedoeld overleg zou hebben plaats gevonden.

Hierna besloot de Commissie Rationalisatie in de nota alleen bosbouwprojecten te behandelen. De nota omvatte twee bosbouwprojecten:

* Contactgroep Opvoering Produktiviteit.

1. één- en tweemanswerk bij het houthakken (dit project komt overeen met project 2 van de eerste nota);
2. Een onderzoek naar de zowel arbeidsfysiologisch als ten opzichte van de arbeidsproductiviteit gunstige lichaamshouding en gereedschapsvorm bij het vellen, snoeien en schillen van bomen.

Het doel van dit onderzoek was het volgende. In het buitenland (Duitsland, Scandinavië, Finland) worden zowel uiteenlopende lichaamshoudingen als uiteenlopende gereedschapsvormen als de gunstigste beschouwd. Het is daarom noodzakelijk door eigen onderzoek vast te stellen welke lichaamshouding en welke gereedschapsvormen voor de Nederlandse omstandigheden (houtsoorten, terreingesteldheid, klimaat, enz.) het gunstigste zijn, d.w.z. bij een zo groot mogelijke arbeidsproductiviteit de geringste lichamelijke belasting vormen voor de houthakkers.

De duur van het onderzoek werd op 3 jaar gesteld, waarvoor f 55.000,— was geraamd. Het onderzoek kan worden uitgevoerd aan de hierboven genoemde instituten. Tijdens het verslagjaar waren de besprekingen over deze aangelegenheid nog niet beëindigd.

Voorts werd op 22 juli 1955 door de Noor de Heer J. Aarstrand, te Austerlitz op de terreinen van het Staatsbosbeheer, de Noorse methode in houtvellen gedemonstreerd.

De Heren Prof. Dr. Ir. J. F. Kools, Ir. J. Th. Overbeek, Ir. P. H. M. Tromp en Jhr. Ir. J. E. M. van Nispen tot Pannerden maakten op 12-22 december 1955 de eerste zitting van de Joint FAO/ECE Committee on Forest Working Techniques and Training of Forest Workers te Parijs mee. Voor de opzet van deze organisatie en het kader waarin de bespreking plaats vond, moge worden verwezen naar het desbetreffende rapport van Ir. van Nispen tot Pannerden.* Tijdens de verslagperiode vergaderde de Commissie Rationalisatie drie maal.

* * *

XIV. BOSBOUWVOORLICHTING

In zijn vergadering van 5 november 1954 verenigde het Bestuur zich in het algemeen met de gedachten, neergelegd in het Rapport van de Studiecommissie Bosbouwvoorlichting van de Stichting voor de Landbouw van april 1954*.

De Hoofdafdeling Bosbouw had namelijk op 15 november 1950 (op 24 januari 1951 bekrachtigd door het Bestuur van de Stichting voor de Landbouw) de Studiecommissie Bosbouwvoorlichting onder voorzitterschap van Dr. Van Vloten ingesteld, ten einde de voorlichting in de bosbouw te bestuderen en de Hoofdafdeling te adviseren omtrent de wijze waarop een efficiënte voorlichting op het gebied van de bosbouw en de houtteelt tot stand kan worden gebracht.

De Commissie heeft de ontwikkeling en de huidige situatie op het gebied van de bosbouwvoorlichting in Nederland in ogenschouw genomen; vervolgens

* Verkrijgbaar bij het Secretariaat van het Boschap.

heeft de Commissie haar mening te kennen gegeven over de wijze waarop de voorlichting op het gebied van de bosbouw en de houtteelt dient te worden geëffectueerd.

De Commissie heeft ook aandacht geschonken aan de bosbouwvoorlichting in een aantal Westeuropese landen. Aangezien de voorlichting op het gebied van de bosbouw en de houtteelt in die onderscheidene landen op geheel verschillende wijze is georganiseerd, al naar gelang van de omstandigheden, heeft de Commissie geen voorstellen gedaan tot overname van een bepaald systeem uit het buitenland.

De Commissie was de mening toegedaan, dat het Bestuur van het Bosschap ter uitvoering van de taak aangaande voorlichting en deskundig beheer een speciale commissie zou dienen in te stellen.

Deze commissie, aan te duiden als „Centrale Raad voor de Bosbouwvoorlichting” zou zich — ten einde tot een efficiënte werkwijze te kunnen komen — moeten bedienen van regionale organen, „Streekcommissies voor de Bosbouwvoorlichting” te noemen.

De Studiecommissie was van oordeel, dat de bedragen nodig voor de Centrale Raad, de Streekcommissies en voor de uitvoering, uitgetrokken zouden dienen te worden op de Rijksbegroting als bijdrage voor het Bosschap.

Bij brief van 13 april 1955 berichtte de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening het Bosschap, dat hij met belangstelling kennis had genomen van de denkbeelden vervat in het Rapport van de Studiecommissie Bosbouwvoorlichting. De Minister deelde mede, dat hij de Directeur-Generaal van de Landbouw had verzocht contact met het Bosschap op te nemen in het vertrouwen dat in dit overleg een doelmatige weg zou worden gevonden tot het bereiken van een intensieve voorlichting op het gebied van de bosbouw.

Op 4 juni 1955 vond een bespreking plaats tussen een delegatie van het Bosschap en de Directeur-Generaal van de Landbouw inzake de bosbouwvoorlichting.

Naar aanleiding van deze bespreking besloot het Bestuur op 5 augustus 1955 na uitvoerige discussie te bevorderen dat door de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening een Centrale Raad voor de Bosbouwvoorlichting zou worden ingesteld.

Voorts werd besloten het gesprek met de Directeur-Generaal van de Landbouw voort te zetten.

Een tweede bespreking vond plaats in november 1955. De Directeur-Generaal deelde toen mede, dat hij zich schriftelijk tot het Bestuur zou wenden inzake de instelling van een bosbouwvoorlichtingsraad.

* * *

XV. GRONDZAKEN

Het Bestuur heeft op 3 september 1954 een Commissie Grondzaken ingesteld met de volgende samenstelling.

Voorzitter: Jhr. Mr. C. M. O. van Nispen tot Sevenaer, Vierakker, tot 10 september 1955.

Mr. J. W. Bax, 's-Gravenhage.

Ir. P. de Fremery, Zelhem, tot 1 december 1955.
Mr. F. M. A. Haffmans, Helden.
Mr. W. B. Helmich, Baak.
J. Hubbers, Diepenveen.
H. Kikkert, Zeist.
Ir. F. W. Malsch, Utrecht.
Mr. A. L. des Tombe, Apeldoorn.
Ir. H. Vredeling, Utrecht.

Secretaris: Mr. S. J. Halbertsma, 's-Gravenhage.

Het Bestuur stelde de taakomschrijving vast: het als adviescollege van het Bestuur voorbereiden van de door het Bosschap te geven adviezen en in te nemen standpunten ter zake van de aangelegenheden, verband houdende met de eigendom en het gebruik van bosgronden, waaronder tevens begrepen de ruimtelijke ordening en de daaruit voortvloeiende vraagstukken.

De commissie is in de verslagperiode niet bijeen geweest. Desalniettemin heeft het Bosschap met enkele aangelegenheden, het grondgebruik betreffende bemoeienis gehad. Grotendeels waren deze kwesties reeds afgehandeld voor de instelling van de Commissie Grondzaken.

A. OMZETTING HAKHOUT

Op grond van een rapport uitgebracht in oktober 1952 door de Commissie, die de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening in november 1951 op aandrang van de Hoofdafdeling Bosbouw had ingesteld en welke tot taak had te adviseren over de vraag in hoeverre de uitvoering van de herbebossing als gesubsidieerd cultuurtechnisch werk zou kunnen geschieden, is een regeling voor omzetting van laag en hooggelegen hakhout tot stand gekomen.

In december 1953 werd bovengenoemd rapport door vertegenwoordigers van het Staatsbosbeheer, de Cultuurtechnische Dienst, de Advies Commissie Bodemproductie Beschikking 1949 Bosbouw en Houtteelt, de Commissie Grondgebruik en de Hoofdafdeling Bosbouw van de Stichting voor de Landbouw in behandeling genomen voor wat betreft de omzetting van hakhout in opgaand hout en landbouwgrond.

Een regeling werd opgesteld, waardoor het mogelijk werd voor de hervorming van zogenaamd laaggelegen hakhout een subsidie te verkrijgen bij gelijktijdige omzetting voor de helft in opgaand bos en voor de andere helft in landbouwgrond.

De uitvoering van de omzetting dient te geschieden als cultuurtechnisch werk.

Voorts is een subsidieregeling tot stand gekomen voor hervorming van hooggelegen hakhout tot bos.

De subsidie bedraagt:

- a. f 500,— per ha, indien het hakhout wordt hervormd tot opgaand naaldhoutbos;
- b. f 100,— per ha, indien het hakhout wordt hervormd tot opgaand eikenbos door middel van een voldoende aantal spaartelgen;

- c. f 750,— per ha, indien het hakhout wordt hervormd tot opgaand loofhoutbos door middel van planten tussen de hakhoutstobben;
- d. in bijzondere gevallen ten hoogste de helft van een door het Staatsbosbeheer goedgekeurde begroting met een maximaal subsidiebedrag van f 2000,— per ha.

Op de begroting van het Ministerie van Landbouw werd voor het jaar 1955 f 50.000,— uitgetrokken ter financiering van deze regeling.

Het Staatsbosbeheer publiceerde in April 1955 een vlugschrift „Het hervormen van hakhout tot opgaand bos”.

B. OVERNAME HERPLANTPLICHT

Vóór de verslagperiode waren uitvoerige besprekingen gevoerd over de overname van de herplantplicht tussen de Advies Commissie Bodemproductiebeschikking 1949 Bosbouw en Houtteelt, de Hoofdafdeling Bosbouw, de Commissie Grondgebruik van de Stichting voor de Landbouw en het Staatsbosbeheer.

In principe dient namelijk de grond, die werd ontbost, te worden bebost of beplant, doch in daarvoor in aanmerking komende gevallen kan met toestemming van de Directeur van het Staatsbosbeheer ook elders grond worden bebost of beplant.

In de praktijk doet zich het geval wel voor, dat toestemming wordt verleend elders te bebossen of te beplanten, doch dat de betrokkene zelf geen grond voor compensatie ter beschikking heeft.

Deze besprekingen leidden tot het volgende resultaat.

Overeenstemming werd bereikt over een procedure voor degenen, die hun herbossings- of herinplantingsplicht mogen overdragen aan degenen, die gronden wensen te bebossen of te beplanten.

De provinciale Stichtingen voor de Landbouw werden, voor wat de administratie betreft, ingeschakeld.

Een „pool” is gevormd van gronden, die kunnen worden bebost.

Alvorens tot overdracht kan worden overgegaan, moet het Staatsbosbeheer zijn goedkeuring eraan hechten, dat de herplantplicht wordt overgedragen, en wel op een stuk grond, waarvan het de grootte heeft bepaald.

Deze grootte is afhankelijk van de kwaliteit van de te ontginnen en te bebossen grond. Van de zijde van de Directeur van het Staatsbosbeheer bestaat er geen bezwaar tegen, dat met de bebossing desgewenst over de gehele oppervlakte wordt begonnen op enig complex of perceel, dat als toekomstig object voor compensatie is aanvaard.

Van de zijde van de beseigenaren bestond vrij veel belangstelling voor het overnemen van herplantplichten volgens de hierboven omschreven compensatieregeling.

De werkgroep Boswet schonk uitvoerig aandacht aan het punt van de overname van de herplantplicht.

C. UITBREIDING ONTHEFFING KAPVERBOD

Bij brief van 26 juli 1954 deelde de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening het Bosschap mede, dat het in het voornemen lag de be-

staande door de Directeur van het Staatsbosbeheer verleende algemene ontheffing van het kapverbod van 31 augustus 1950 uit te breiden.

Onder de algemene ontheffing wilde de Minister nu ook doen vallen de normale dunning van loofhoutbos, alsmede de velling en rooijing van:

- a. populieren of wilgen, staande langs de wegen en deel uitmakende van de wegbeplanting;
- b. populieren of wilgen, staande in een enkele rij langs bouw- of grasland.

De Minister tekende hierbij aan, dat gebleken was dat praktisch geen onrijpe bomen van deze soorten voor velling werden aangevraagd, terwijl van de verplichting tot herbeplanting, voortvloeiende uit vellingen van de onder a en b bedoelde populieren of wilgen bij Beschikking van 30 september 1952 reeds een algemene ontheffing was verleend.

De Minister stelde het op prijs de mening van het Bosschap te mogen vernemen over de uitbreiding van bovenbedoelde algemene ontheffing van het kapverbod. Het Bosschap ging akkoord met de voornemens van de Minister ter zake.

D. ADVIES COMMISSIE BODEMPRODUKTIEBESCHIKKING 1949 BOSBOUW EN HOUTTEELT

In het kader van de Stichting voor de Landbouw bestond een Commissie, de Advies Commissie Bodemproductiebeschikking 1949 Bosbouw en Houtteelt, samengesteld uit vertegenwoordigers van landbouw en bosbouw, die de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening adviseerde voordat de Minister een beslissing in beroep krachtens de Bodemproductiebeschikking 1949 Bosbouw en Houtteelt nam.

Na de totstandkoming van het Landbouwschap en het Bosschap beraadden beide bedrijfsschappen zich over genoemde Advies Commissie en verzochten de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening ermede akkoord te willen gaan, dat bestaande Commissie zou worden vervangen door Advies Commissie van het Landbouwschap en Bosschap.

Bij brief van 26 september 1955 berichtte de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening het Bosschap, zich ermede te kunnen verenigen, dat de Advies Commissie Bodemproductiebeschikking 1949 Bosbouw en Houtteelt van de Stichting voor de Landbouw werd vervangen door een Advies Commissie van het Bosschap en het Landbouwschap. Dit houdt dus in, zo schreef de Minister, dat ook in de toekomst geen beslissing in beroep krachtens de Bodemproductiebeschikking Bosbouw en Houtteelt zal worden genomen alvorens de Advies Commissie is gehoord.

De Minister stemde er ook mee in, dat twee leden van de Advies Commissie door het Bosschap en twee leden door het Landbouwschap zouden worden benoemd, terwijl het Voorzitterschap en het Secretariaat bij het Landbouwschap zouden berusten.

Tijdens de verslagperiode behoefde de Advies Commissie vrijwel geen enkele maal bijeen te komen.

E. JACHTWET

Bij de aanvang van de verslagperiode was bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in behandeling een ontwerp Jachtwet (no. 2607).

In de op 17 mei 1954 verschenen Memorie van Antwoord was de Regering tegemoet gekomen aan wensen geuit in het Voorlopig Verslag inzake de opname van een vertegenwoordiger van de bosbouw in de Jachtraad.

Voorts gaf de Regering gevolg aan de wens van de Tweede Kamer om een bosbouwdeskundige als plaatsvervangend landbouwlid der wildschade-commissies op te nemen.

Vóór de openbare beraadslaging wendde het Bosschap zich bij brief van 9 juni 1954 tot de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In deze brief uitte het Bosschap zijn erkentelijkheid dat uit de Memorie van Antwoord gebleken was, dat de Regering bereid was een bosbouwer in de Jachtraad op te nemen, hoewel het Bosschap van oordeel was, dat het de voorkeur zou verdienen, indien er twee bosbouwers in de Jachtraad zitting zouden kunnen nemen.

Bij gelijke mate van overlast zal de schade, toegebracht aan jonge bospercelen, veelal belangrijk groter zijn dan die, toegebracht aan landbouwpercelen.

Het Bosschap was van oordeel, dat voor de samenstelling van de wildschade-commissies de invloed van de bosbouw eveneens ware te versterken. Het Bosschap zou gaarne zien dat vast zou staan, dat, tenminste wanneer de schade houtopstanden betrof, een bosbouwer lid zou zijn van de Wildschade Commissie.

Voorts vestigde het Bosschap er de aandacht op, dat het naar zijn mening ook gewenst was, dat in het Jachtfonds een bosbouwer zitting zou hebben, nu de Regering niet voornemens was de Jachtraad en het Jachtfonds tot één orgaan samen te voegen.

Het ontwerp Jachtwet werd op 3 november 1954 tot wet verheven (Staatsblad 523).

Krachtens het Koninklijk Besluit van 26 maart 1955 betreffende de samenstelling van de Jachtraad is de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren aangewezen als bevoegd om één lid van de Jachtraad te benoemen.

F. ONTWERP-NATUURBESCHERMINGSWET

Bij brief van 19 mei 1954 deed de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen het Bosschap ter vertrouwelijke kennisneming een voorontwerp voor een Natuurbeschermingswet met bijbehorende Memorie van Toelichting toekomen. Dit wetsontwerp beoogde ter wille van het behoud van de schoonheid van het Nederlandse landschap en in het belang van de wetenschap en recreatie een wettelijke regeling ter zake van de natuurbescherming tot stand te brengen.

In zijn vergadering van 10 juni 1954 stelde het Bestuur een commissie in ter bestudering van genoemd Voorontwerp. De samenstelling van de Commissie was als volgt:

Voorzitter: Jhr. Mr. C. M. O. van Nispen tot Sevenaer.
Dr. Th. C. Oudemans.
H. Kikkert.

Secretaris: Mr. S. J. Halbertsma.

Bij brief van 10 november 1954 antwoordde het Bestuur de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.

Mede gezien de besprekingen die binnen afzienbare tijd zouden worden gehouden, beperkte het Bosschap zich in zijn brief tot de hoofdzaken; niet alle details, waarover het Bosschap een andere mening had dan in het Voorontwerp tot uitdrukking kwam, werden in de beschouwingen betrokken. Het Bestuur was van oordeel, dat er in het algemeen gesproken behoefte bestaat aan een Natuurbeschermingswet.

Aangezien het Voorontwerp van wet niet is gepubliceerd, kan thans op de inhoud van het ontwerp en het antwoord van het Bosschap hier niet nader worden ingegaan.

G. WATERSCHAPSLASTEN OP BOSGRONDEN

Het College van Gedeputeerde Staten van Limburg deelde het Bosschap mede, dat in het Reglement van Beheer voor het Waterschap Midden-Limburg ten aanzien van de omslag in de waterschapslasten geen onderscheid wordt gemaakt tussen bosgronden en andere gronden.

Gedeputeerde Staten vroegen het Bosschap van advies te willen dienen of er aanleiding bestond voor de bosgronden met betrekking tot de omslag een speciale regeling te treffen.

Het probleem van de waterschapslasten op bosgronden is behandeld in het kader van de Hoofdafdeling Bosbouw van de Stichting voor de Landbouw. De Commissie Waterschapslasten Bosbouw van de Stichting voor de Landbouw heeft in 1951 een Rapport* opgesteld, dat o.a. besproken is op de verschillende Provinciale Griffies.

Met verwijzing naar bedoeld Rapport besloot het Bestuur van het Bosschap in zijn vergadering van 5 augustus 1955 op de volgende punten de nadruk te leggen.

- a. het bos moet met betrekking tot de waterhuishouding van een streek belangrijk worden geacht en het staat vast, dat de lager gelegen landbouwgronden aanzienlijk hogere bedragen zouden moeten betalen voor hun waterwerken indien het bos zou ontbreken;
- b. de meestentijds hoger gelegen bosgronden hebben bij de instelling van waterschappen geringe belangen, en dit belang kan zelfs negatief zijn;
- c. de bossen hebben gunstige invloed op het klimaat en oefenen een regulerende werking inzake de waterafvoer uit;
- d. classificatie is speciaal ten opzichte van bosgronden billijk te achten;
- e. bossen met onzichtbare afwatering behoren naar het oordeel der Commissie zoveel mogelijk buiten het waterschap te vallen, doch mocht zulks om dringende redenen niet mogelijk zijn, dan dienen deze bossen in een klasse te vallen, waar geen of zeer lage lasten worden geheven.

Het Bestuur was van oordeel dat er aanleiding bestond om voor de gronden, waarop bos voorkomt, met betrekking tot de omslag een speciale regeling te treffen.

Dit zou kunnen geschieden door bossen met onzichtbare afwatering vrij te stellen van de omslag.

Voorts gaf het Bosschap in overweging te bevorderen, dat bossen met zicht-

* Verkrijgbaar bij het Secretariaat van het Bosschap.

bare afwatering steeds één klasse lager zouden worden geplaatst dan de overige gronden. Bosgronden hebben immers minder belang bij het waterschap dan andere gronden, terwijl zij verder in het waterschap een nuttige functie hebben door hun regulerende werking en zij veelal niet of zeer weinig wateroverlast veroorzaken. Dit werkt kostenbesparend voor het waterschap.

* * *

XVI METEN HOUT OP STAM

De Commissie Meten Hout op Stam bestond reeds vanaf 6 april 1950 bij de Hoofdafdeling Bosbouw van de Stichting voor de Landbouw en is op 3 september 1954 door het Bestuur als Commissie van het Boschap overgenomen. De samenstelling van de Commissie in het verslagjaar was als volgt:

Voorzitter: Dr. Ir. H. van Vloten, Wageningen.
Prof. Dr. J. H. Becking, Wageningen.
Prof. Dr. G. Houtzagers, Arnhem.
Ir. A. van Laar, Wageningen.
J. H. van Leeuwen, Arnhem.
Jhr. Ir. J. E. M. van Nispen tot Pannerden, 's-Gravenhage.
Ir. A. Stoffels, Haarlem.
Ir. F. W. Wessels, Apeldoorn (tot 27 September 1955).

Secretaris: Ir. J. van Soest, Wageningen.

Het Bestuur heeft de volgende taakomschrijving vastgesteld: advies uitbrengen aan het Bestuur van het Boschap over de mogelijkheden en beperkingen van het meten van hout op stam.

Het meten van houtopstand kan worden onderscheiden naar het beoogde doel:

- het meten van hout op stam voor wetenschappelijk onderzoek. Dit ligt meer op de weg van de instituten voor bosbouwkundig onderzoek, zoals Bosbouwproefstation T.N.O. en Instituut voor bosbouwkundig onderzoek (I.B.O.) van de Landbouwhogeschool.
- het meten van hout op stam ten behoeve van de opstelling van bedrijfsregelingen, taxaties bij overdracht van eigendom van landgoederen door vererving, o.a. in verband met de successiebelasting of door verkoop van het gehele goed, en ten slotte
- ten behoeve van de bosstatistiek, alsook bij de verkoop van hout.

Op 17 februari 1955 werd een „Werkcommissie Bosbedrijfsplannen en Bosstatistiek” als sub-commissie van de Commissie Bosstatistiek, welke door de Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening is ingesteld, geïnstalleerd. Vier leden van de Commissie Meten Hout op Stam hebben zitting in de „Werkcommissie Bosbedrijfsplannen en Bosstatistiek”.

De „Werkcommissie Bosbedrijfsplannen en Bosstatistiek” stelt zich de taak een coördinatie en een normalisatie te vinden ten aanzien van de bosstatistiek en de bosbedrijfsplannen in den lande, opdat de inventarisatiegegevens wederzijds dienstbaar aan elkaar kunnen worden gemaakt en dubbel werk kan worden vermeden.

Hiervoor dienen de minimale gemeenschappelijke eisen van bosstatistiek en bedrijfsplan te worden vastgesteld en met elkaar in overeenstemming te worden gebracht. Het brengen van volkomen gelijkheid in beide inventarisatiewerkwijzen wordt niet gewenst geacht.

De Commissie Meten Hout op Stam kwam in 1955 gereed met het verslag over de inhoudstabellen voor de groveden. Op 19 september 1955 verzocht de Commissie het Bestuur van het Bosschap het verslag te doen publiceren, daar zij in een door de praktijk van de Nederlandse bosbouw reeds jaren lang gevoelde behoefte zullen voorzien.

Het Bestuur heeft in zijn vergadering van 7 oktober 1955 besloten het verslag over de inhoudstabellen voor de groveden te doen publiceren in het Nederlandsch Boschbouw-Tijdschrift (november 1955).

De tabellen voor de inhoudsbepaling hebben tot doel, de inhoudsbepaling van hout op stam van opstanden, ten behoeve van de bosbedrijfsplannen, de bosstatistiek en een of andere vorm van eigendomsovergang te vergemakkelijken. Zij kunnen worden onderscheiden in tabellen voor plaatselijk en algemeen gebruik. De door de Commissie opgestelde tabellen zijn bestemd voor algemeen gebruik en houden derhalve geen rekening met plaatselijke afwijkingen. Wel is onderscheid gemaakt tussen verschillende wijzen, waarop het hout wordt gemeten.

De opdracht van de Commissie, het uitbrengen van advies over de mogelijkheden en beperkingen van het meten van hout op stam, is met het publiceren van de inhoudstabellen slechts ten dele vervuld. Een afzonderlijk onderzoek naar de praktische bruikbaarheid van bestaande en eventueel ook nieuw te ontwikkelen meetmethoden moet nog worden verricht. In afwachting daarvan is de Commissie van oordeel, dat men er voorlopig goed aan doet de nieuwe inhoudstabellen in te passen in de individuele gebruikelijke werkwijzen. Bij gebrek aan zulk een werkwijze kan men zich laten leiden door hetgeen omtrent het meten van hout is vermeld in het zakboekje voor de Nederlandse bosbouw, onderdeel 52, 1 tot en met 52, 7.

De Commissie heeft in de verslagperiode in totaal 2 vergaderingen gehouden.

* * *

XVII TEELTVERBOD ONGEWENSTE HERKOMSTEN

De Directeur van het Staatsbosbeheer wees er bij brief van 9 februari 1955 gericht aan het Bosschap op, dat de bosbezitters, bij gebruik van zaad en plantsoen van verkeerde herkomst niet alleen zichzelf, maar ook de gemeenschap grote schade berokkenen.

Naar aanleiding van genoemde brief van de Directeur van het Staatsbosbeheer, stelde het Dagelijks Bestuur in zijn vergadering van 18 Februari 1955 een werkgroep Teeltverbod Ongewenste Herkomsten in, bestaande uit de Heren:

Ir. F. W. Burger, Bilthoven.

Prof. Dr. G. Houtzagers, Arnhem.

Ir. J. F. van Oosten Slingeland, De Steeg.

Mr. S. J. Halbertsma, 's-Gravenhage.

In verband met de in de vorige eeuw in het groot aangekochte hoeveelheden dennenzaad van te zuidelijke herkomsten (Darmstadt en Frankrijk), waaruit

hier te lande slechte opstanden zijn ontstaan, heeft men in het begin van deze eeuw getracht hierin verbetering te brengen. Een en ander heeft ertoe geleid, dat in 1926 de Vereniging W.H.G. (Vereniging tot Waarborg van de Herkomst van Zaad en Planten van de Groveden) is opgericht, welke vereniging er op eenvoudige wijze toe heeft bijgedragen, het gebruik van inlands zaad en van planten uit inlands zaad geteeld, ingang te doen vinden door een vrijwillige controle onder de leden in te stellen. Deze controle is later uitgebreid tot andere naalddhoutsoorten.

Het bleek al spoedig gewenst om naast de controle op uitzaai en handel, ook de ongecontroleerde invoer van zaad en planten te kunnen voorkomen. Op grond hiervan hebben destijds de Bedrijfschappen voor Sierteeltprodukten en voor Tuinbouwzaden invoerverboden afgekondigd. Deze verboden hebben nuttig gewerkt.

Aangezien genoemde bedrijfschappen (thans produktschappen) zich op het standpunt stellen, dat zij zich met economische en marktordenende problemen moeten bezig houden en dat de invoerverboden, die in de eerste plaats voor de bosbouw van betekenis zijn, door de Overheid of door de bedrijfsgenoten in de bosbouw (Bosschap) moeten worden geregeld, maken zij bezwaar tegen uitbreiding van genoemde verboden en zijn er zelfs toe overgegaan om de bestaande invoerverboden in te trekken.

De Werkgroep, die op 25 maart en 7 juli 1955 bijeen is geweest, heeft de onderhavige kwestie van alle kanten bezien en is daarbij eenstemmig tot de conclusie gekomen, dat voorlichting primair dient te zijn; dwingende bepalingen moeten tot het uiterste worden beperkt. Voortdurende voorlichting is van het grootste belang, vooral in jaren dat zaad en plantsoen van douglas schaars zijn, omdat juist dan het gevaar het grootst is.

De Werkgroep was in meerderheid van oordeel, dat de verantwoordelijkheid voor de herkomstkeuze bij de bosbouwondernemer dient te liggen. Eén der leden echter wilde hierbij aangetekend zien, dat het probleem hier ruimer dient te worden beschouwd en wel met het oog op de houtproduktie van Nederland als geheel, en was van oordeel dat dit laatste principe weliswaar als juist kan worden aangenomen, maar dat zolang de mogelijkheid van een stelselmatige voorlichting van alle aangeslotenen bij het Bosschap nog niet bestaat, een regeling van bovenaf wel gewenst moet worden geacht.

Door het wegvallen van de invoerverboden aan de grens kan thans weliswaar zaad en plantsoen van onbekende en mogelijk geheel verkeerde herkomst worden ingevoerd, doch de bosbouwondernemers, die van de bona fide kwekers hun materiaal betrekken, behoeven dit niet te duchten. De bona fide kweker in ons land zal er niet gemakkelijk toe overgaan om zaad van verkeerde herkomst in te kopen.

De Werkgroep was in meerderheid van oordeel, dat geen bindende voorschriften op dit gebied gemaakt dienen te worden. Mocht volgens deze meerderheid in de loop der jaren blijken, dat o.a. door het wegvallen van de invoerverboden aan de grens hier te lande ongewenste toestanden ontstaan, dan kan de situatie opnieuw worden bezien.

Het Bestuur van het Bosschap heeft in zijn vergadering van 5 augustus 1955 besloten de onderhavige kwestie voorlopig aan te houden.

XVIII STROOISELROOF

De Directeur van het Staatsbosbeheer wees in zijn brief van 17 juli 1954 op de noodzaak paal en perk te stellen aan verarming van onze bosgronden ten gevolge van het verwijderen en afvoeren van de boshumus.

Deze boshumus werd in zeer grote hoeveelheden van 100 à 500 ton per week uitgevoerd in hoofdzaak ten behoeve van Belgische kwekers. Uitvaardiging van een uitvoerverbod was niet goed mogelijk.

De Directeur van het Staatsbosbeheer betoogde, dat het voor het behoud van het produktievermogen van de toch reeds meestal arme bosgronden van groot belang is, dat de afvoer van dit organische produkt aan banden werd gelegd. Dit zou mogelijk zijn door het in het leven roepen van een Verordening door het Bosschap — waarbij met de mogelijkheid van ontheffing al dan niet onder bepaalde voorwaarden — het verzamelen en afvoeren van strooisel, mos en boshumus uit de bossen, zou worden verboden.

Het Bestuur gaf de voorkeur in dit stadium aan voorlichting aan de beseigenaren ter zake.

Het Staatsbosbeheer had in september 1953 reeds een vlugschrift „Strooisel-roof” uitgegeven.

* * *

XIX SUCCESSIEBELASTING

De lasten, die op de particuliere beseigenaren drukken, verzwaren aanmerkelijk de op hem rustende taak om zijn bosbezit in stand te houden en dit op rendabele wijze te exploiteren. Vooral het successierecht vormt een ernstige bedreiging voor ons particuliere bosbezit.

De Hoofdafdeling Bosbouw van de Stichting voor de Landbouw heeft hierin aanleiding gevonden om een Commissie in te stellen ter bestudering van de vraag, wat er op het gebied der successierechten voor het behoud van de particuliere bossen kan worden gedaan. Deze Commissie werd in mei 1953 ingesteld.

Na de instelling van het Bosschap heeft het Bestuur van het Bosschap besloten deze Commissie over te nemen.

In zijn vergadering van 3 september 1954 stelde het Bestuur in, een Commissie ter bestudering van de invloed van het successierecht op bosbezit, welke als volgt was samengesteld:

Voorzitter: Mr. F. M. A. Haffmans, Helden.
Ir. P. de Fremery, Zelhem.
C. D. Grijns, Utrecht.
Jhr. Mr. C. M. O. van Nispen tot Sevenaer, Vierakker.
Dr. Th. C. Oudemans, Putten.
Mr. L. J. Schiethart, Arnhem.
P. Schippers, Utrecht.

Rapporteur: Mr. W. B. Helmich, Baak.

Secretaris: Mr. S. J. Halbertsma, 's-Gravenhage.

Het Bestuur stelde voorts de volgende taakomschrijving vast:

Op korte termijn rapport uitbrengen aan het Bestuur van het Bosschap inzake de invloed van het successierecht op bosbezit, alsmede het aangeven van

maatregelen, die verbeteringen kunnen brengen in de huidige toestand. De successiebelasting had reeds lang de aandacht van de bosbouw in Nederland. Ook de Commissie tot herziening van de Boswet 1922 besteedde aandacht aan de successiebelasting. In augustus 1948 werd bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal een ontwerp-Successiewet (wetsontwerp no. 915) ingediend. Dit ontwerp kende geen nieuwe voorzieningen ten aanzien van bossen en landgoederen.

In het Voorlopig Verslag van 7 juli 1950 merkten enkele leden op, „dat in de artikelen 7, 8 en 9 van de „Natuurschoonwet 1928” ter berekening van de rechten van successie, van overgang en van schenking weliswaar de „bestemmingswaarde” is aangehouden, doch openstelling van het landgoed voor het publiek heeft geen invloed op de berekening van genoemde rechten. Aangezien het bos voor de recreatie in betekenis sterk is toegenomen, en de versnippering, die door de successie grotendeels wordt veroorzaakt, dient te worden voorkomen, verzochten deze leden de openstelling voor het publiek bij de berekening van de rechten van successie, schenking en overgang op dezelfde wijze te doen medetellen als voor de vermogensbelasting plaats heeft, hetgeen een vermindering met 50 % van het tarief zou inhouden”.

In de Memorie van Antwoord, gedateerd 18 mei 1954, heeft de Regering gevolg gegeven aan een belangrijke wens van de bosbouw.

In een Nota van Wijzigingen werd bepaald, dat bij openstelling voor het publiek van een landgoed, dat onder de Natuurschoonwet 1928 is gerangschikt, de successiebelasting wordt geheven over de helft van de zgn. „bestemmingswaarde”. In artikel 81 van het Gewijzigd Ontwerp van Wet werden de artikelen 7, 8 en 9 van de Natuurschoonwet 1928 vervangen door nieuwe artikelen.

Inmiddels had de Commissie Successiebelasting van het Boschap, die in de verslagperiode vier maal vergaderde, zijn werkzaamheden beëindigd en zijn rapport aangeboden aan het Bestuur.

In zijn vergadering van 17 december 1954 besloot het Bestuur, dat het Dageelijks Bestuur en de Commissie Successiebelasting nog over de redactie van enkele passages overleg zouden plegen.

Dit geschiedde op 4 januari 1955. In januari kon het Rapport* worden gepubliceerd. Bij brief van 27 januari 1955 werd het Rapport aan de Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden.

De desiderata van het Rapport waren de volgende:

1. Bij de waardering van bosbezit voor de vermogens- en successiebelasting behoort met de ongunstige positie van het Nederlandse bosbedrijf zoals deze hierboven is geschetst, rekening te worden gehouden.
2. Indien en voor zover een landgoed, onder de Natuurschoonwet gerangschikt, tevens voor het publiek is opengesteld, behoort, evenals zulks voor de Vermogensbelasting het geval is, bij de berekening van de rechten van successie, overgang en schenking te worden uitgegaan van de helft van de zogenaamde bestemmingswaarde (reeds opgenomen in art. 8 van het gewijzigde ontwerp van Wet tot heffing van de rechten van successie, van schenking en van overgang (915 no. 7) en genoemd in de Memorie van Antwoord (915 no. 5, art. 87).

* Verkrijgbaar op het Secretariaat van het Boschap.

3. Bij de uitvoering der Successiewet behoort ten aanzien van de Landgoed N.V. eenzelfde regeling te worden getroffen als thans bij de uitvoering der vermogensbelasting ten aanzien van deze N.V. geldt.
4. Bij de waardering van de aandelen ener Landgoed-N.V. voor de vermogens- en successiebelasting behoort behalve met de waardevermindering ingevolge rangschikking van het landgoed onder de Natuurschoonwet en openstelling voor het publiek ook acht te worden geslagen op hun gering rendement en betrekkelijke onverkoopbaarheid, hetgeen in de praktijk vaak nog onvoldoende geschiedt.
5. Het successierecht behoort ten aanzien van het particuliere bosbezit over de gehele linie met de helft te worden verlaagd met dien verstande dat,
 - a. voor de bossen, die niet onder de N.S.W. zijn gerangschikt, nimmer meer wordt geheven dan 20 % van de geschatte verkoopwaarde;
 - b. voor bossen, die onder de N.S.W. zijn gerangschikt, nimmer meer wordt geheven dan 20 % van de zgn. bestemmingswaarde volgens de N.S.W.;
 - c. voor bossen, die onder de N.S.W. zijn gerangschikt en voor het publiek opengesteld, nimmer meer wordt geheven dan 20 % over de helft van de zogenaamde bestemmingswaarde volgens de N.S.W.

Subsidiair:

Door toekenning van een dienovereenkomstige belastingvrije som zou een zelfde resultaat kunnen worden bereikt.

6. De invordering van het successierecht, verschuldigd wegens de vererving van bos, behoort op verzoek van de belanghebbende, plaats te hebben in redelijke termijnen, c.q. te worden uitgesteld tot het tijdstip, waarop dit bos of een aanmerkelijk gedeelte daarvan, naar het oordeel van de Directeur van het Staatsbosbeheer voor velling kan worden vrijgegeven.

Naar aanleiding van de bovengenoemde Memorie van Antwoord achtte de vaste Commissie van Financiën van de Tweede Kamer het wenselijk omtrent een aantal punten nader met de Regering van gedachten te wisselen. Het mondelinge overleg vond plaats op 3 maart 1955.

In het op 6 juli 1955 vastgestelde Verslag komt de volgende passage over de bosbouw voor:

„Verdiens het geen aanbeveling t.a.v. bosbezit bijzondere regelingen te treffen?

De Regering antwoordde, dat in het rapport 1953 van de Commissie tot herziening van de boswetgeving als fiscaal desideratum, voor zover het successierecht betreft, is genoemd de halvering van de „bestemmingswaarde” van een landgoed in geval van openstelling voor het publiek. Aan deze wens is in artikel 81 van het gewijzigd ontwerp (artikel 87 van het oorspronkelijk ontwerp) tegemoet gekomen. De Regering kon geen aanleiding vinden thans verder te gaan, te minder nu bij de te verwachten indiening van een ontwerp voor een nieuwe Boswet alle aspecten van het bosbouwbeleid en de ter zake te treffen maatregelen ter discussie kunnen komen”.

De openbare beraadslaging omtrent de ontwerp-Successiewet vond plaats in 1956, zodat in het volgende jaarverslag op dit punt nader zal worden teruggekomen.

* * *

XX OMZETBELASTING

Reeds jaren lang baart de omzetbelasting in de bosbouw moeilijkheden. De Tarief Commissie heeft nl. beslist, dat ook bij verkoop van hout op stam omzetbelasting is verschuldigd wegens levering van toekomstig roerend goed. De bosexploitant is dus bij verkoop van hout op stam evenals bij verkoop van geveld hout belast met het zogenaamde fabrikantentarief van 5 %, terwijl de koper bij doorverkoop wordt belast met $\frac{3}{4}$ %.

Theoretisch kan de omzetbelasting worden doorberekend aan de handel, doch in de praktijk houdt de houthandelaar met zijn prijzen rekening met de omzetbelasting.

Aangezien de Tarief Commissie in hoogste ressort beslist, zal de gewraakte heffing — tenzij de Tarief Commissie van standpunt verandert — slechts door wetwijziging kunnen worden voorkomen, waardoor althans hout op stam in een gelijke positie zou worden gebracht als sommige landbouwprodukten.

In mei 1954 publiceerde Mr. L. S. Schiethart in het Tijdschrift van de Nederlandsche Heidemaatschappij een artikel „Is iedere bouseigenaar ondernemer in de zin van de Wet op de Omzetbelasting?”. Schrijver kwam tot de conclusie, dat zulks niet het geval is met eigenaren van landgoederen, gerangschikt onder de Natuurschoonwet 1928.

Naar aanleiding van genoemd artikel wendde de Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren zich in februari 1955 tot het Boschap met het verzoek te willen bevorderen, dat de houtopbrengst van landgoederen wordt vrijgesteld van omzetbelasting. Inmiddels werd op 7 maart 1955 bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal een wetsontwerp no. 3885 ingediend tot wijziging van de Wet op de Omzetbelasting 1954.

Het Boschap wendde zich op 19 maart 1955 met een request tot de Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal met het verzoek te willen bevorderen, dat de omzetbelasting op het binnenlands geproduceerde hout zou worden afgeschaft, of, indien dit op bezwaren zou stuiten, de Wet op de Omzetbelasting en de Natuurschoonwet 1928 zodanig zou worden gewijzigd, dat de omzetbelasting zou worden afgeschaft op hout geproduceerd op landgoederen, onder de Natuurschoonwet gerangschikt.

In het Voorlopig Verslag nopens vermeld wetsontwerp (stuk no. 3885, nr. 9), vastgesteld op 6 april 1955, werd door vele leden gevraagd of het niet mogelijk zou zijn de bosbouw te helpen door een verlaging van de omzetbelasting op hout, in ieder geval op hout afkomstig van landgoederen, gerangschikt onder de Natuurschoonwet 1928.

In de Memorie van Antwoord van 21 april 1955 (stuk no. 3885 nr. 9) werd medegedeeld, dat een lagere heffing van omzetbelasting op inlands hout dan op buitenlands hout in strijd moet worden geacht met artikel III van het G.A.T.T. en daarom niet voor verwezenlijking vatbaar is. Ook een afzonderlijke maatregel voor hout afkomstig van landgoederen, die onder de Natuur-

schoonwet 1928 zijn gerangschikt, achtte de Minister van Financiën niet mogelijk en zou ook niet in het kader van de omzetbelasting passen.

Voordat de openbare beraadslaging in de Tweede Kamer plaats vond, werd nog met verscheidene leden van de Tweede Kamer mondeling overleg gepleegd.

Helaas konden geen resultaten voor de bosbouw worden bereikt.

Inmiddels was op 29 Maart 1955 een uitspraak van de Tarief Commissie d.d. 13 december 1954 no. 7698 gepubliceerd, waarbij werd beslist, dat op hout, afkomstig van een park, dat gerangschikt is onder de Natuurschoonwet 1928, geen omzetbelasting is verschuldigd.

Helaas kan ook na genoemde uitspraak nog niet van een bevredigende toestand worden gesproken;

De verschillende inspecteurs nemen niet steeds een gelijk standpunt in.

* * *

XXI BOSBRANDWEER

Met ingang van 1 januari 1947 heeft de Minister van Binnenlandse Zaken de zorg voor de bosbrandweer in Nederland overgedragen aan de Hoofdafdeling Bosbouw van de Stichting voor de Landbouw, onverminderd de verantwoordelijkheid van de gemeenten krachtens het bepaalde in de Gemeentewet.

Na de totstandkoming van het Boschap heeft dit bedrijfschap genoemde taak van de Hoofdafdeling Bosbouw overgenomen.

De Hoofdafdeling stelde zich op het standpunt, dat de in de bezettingstijd gecentraliseerde bemoeienis van de overheid inzake de bosbrandbestrijding als een noodmaatregel moest worden beschouwd en dat de bosbrandweerorganisatie zich regionaal zou moeten ontwikkelen naar de speciale eisen van iedere streek.

Nadat door de Hoofdafdeling Bosbouw contact was opgenomen met de onderscheidene Commissarissen der Koningin, werden onder leiding van de desbetreffende Commissarissen der Koningin in de verschillende provinciale hoofdsteden besprekingen gevoerd met de belanghebbende organisaties en personen inzake de bosbrandweer.

Bij al deze besprekingen werd door de Hoofdafdeling Bosbouw de wenselijkheid van een systeem van regionale bestrijding van bos- en heidebranden bepleit, waarbij de technische en dagelijkse leiding in handen zou komen van een bestuur, dat het gehele gebied bestrijkt. Dit bestuur zou leiding moeten geven aan de bosbrandweergroepen en zou moeten zorgen, dat het materieel in orde is. Voorts zou dit bestuur zorg moeten dragen voor het doen bezetten van uitzichttorens.

Ook werd een systeem van financieren bepleit, waarbij afgezien van de bijdragen van de Hoofdafdeling, een omslag van een bepaald bedrag per inwoner, alsmede van een bepaald bedrag per ha bos en heide in een gemeente liggend, onafhankelijk van de bezitsverhouding, zou worden geheven door de regionale organisatie.

Princiepelijk werd het onjuist geacht, dat de beseigenaren, die zelf bepaalde voorzieningen treffen, zoals het maken van brandsingels, het risico dragen

van houtverlies bij brand en voorts het algemeen belang dienen door de bossen open te stellen voor het publiek, waardoor het risico wordt vergroot, een omslag aan de bosbrandweerorganisaties zouden moeten betalen.

In de loop van de jaren na de bevrijding kwamen na de bovengenoemde besprekingen verschillende bosbrandweerorganisaties tot stand.

De Stichting Het Veluws Bosbrandweer Comité en de Utrechtse Bosbrandweer Vereniging, die reeds vanaf 1929 bestonden, pasten, voor zover nodig, hun organisaties aan de gewijzigde omstandigheden aan.

De Bosbrandweervereniging Achterhoek en Liemers werd in 1949 en de Provinciale Overijsselse Stichting voor de Bosbrandbestrijding en de Stichting voor de Bosbrandbestrijding in de drie Noordelijke Provinciën werden in 1950 opgericht.

In de Provincie Noord-Brabant kwamen in de jaren 1950 e.v. verschillende gemeenschappelijke regelingen krachtens de Gemeentewet tot stand. In het jaar 1953 werd de Stichting Bosbrandbestrijding in Limburg opgericht.

In zijn vergadering van 3 september 1954 besloot het Bestuur van het Boschap een Commissie Bosbrandweer in te stellen.

In de Commissie zelf zouden zoveel mogelijk alle regionale bosbrandweerorganisaties worden vertegenwoordigd, opdat deze Commissie ook als klankbord zou kunnen fungeren voor de verlangens van de verschillende organisaties.

Voorts zou uit het midden van deze Commissie een Werkcommissie kunnen worden benoemd voor de dagelijkse gang van zaken.

In de verslagperiode was de samenstelling van de Bosbrandweer Commissie als volgt:

Voorzitter: Ir. P. de Fremery, Zelhem

Mr. M. C. Bloemers, 's-Gravenhage

Ir. J. L. W. Blokhuis, Emmen

H. J. de Boer, Utrecht

W. Brantsma, Vaassen

Mr. W. H. Enklaar, Holten

Mr. H. L. F. M. Baron van Hövell van Wezeveld en Westerflier, Oisterwijk

D. R. A. van Langen, 's-Gravenhage

C. E. W. Nering Bögel, Ommen

Ir. H. H. G. Overbeek, Utrecht

Jhr. Mr. R. A. van Rijckevorsel, Berlicum

C. J. van Schaardenburg, 's-Gravenhage

Ir. H. W. Schenkenberg van Mierop, Utrecht

Lt. Kol. J. R. Schoemaker, 's-Gravenhage

Mr. J. O. Thate, Epse

Ir. P. H. M. Tromp, Arnhem

J. M. H. F. J. Baron de Weichs de Wenne, Geijsteren

Y. A. Zandstra, 's-Gravenhage

Adviseur: J. Westrik, Voorthuizen

Secretaris: Mr. S. J. Halbertsma, 's-Gravenhage

Het Bestuur stelde de volgende taakomschrijving vast:

het als advies-college van het Bestuur voorbereiden van de door het Boschap

te geven adviezen en in te nemen standpunten ter zake van de aangelegenheden, verband houdende met de bosbrandweer;
het uit eigen beweging beramen van middelen ter verbetering van de bosbrandbestrijding en daarover aan het Bestuur adviseren;
het uitvoeren van maatregelen, voor zover dat aan haar is opgedragen.
Op 6 april 1955 vond de eerste vergadering van de Commissie Bosbrandweer plaats.

Op advies van de Commissie Bosbrandweer stelde het Bestuur in zijn vergadering van 3 juni 1955 in een Werkcommissie Bosbrandweer uit het midden van de Commissie Bosbrandweer met de volgende samenstelling:

Voorzitter: Ir. P. de Fremery, Zelhem

H. J. de Boer, Utrecht

Mr. H. L. F. M. Baron van Hövell van Wezeveld en Westerfliet, Oisterwijk

D. R. A. van Langen, 's-Gravenhage

Ir. H. W. Schenkenberg van Mierop, Utrecht

Ir. P. H. M. Tromp, Arnhem

J. Westrik, Voorthuizen

Secretaris: Mr. S. J. Halbertsma, 's-Gravenhage

In dezelfde vergadering stelde het Bestuur eveneens een Commissie Voorlichting en Propaganda Bosbrandweer in met de volgende samenstelling:

Voorzitter: J. Westrik, Voorthuizen

Ir. W. L. Jansen, Utrecht

Jhr. Ir. J. E. M. van Nispen tot Pannerden, 's-Gravenhage

Ir. P. H. M. Tromp, Arnhem

Secretaris: P. H. Tilbusscher, 's-Gravenhage

De Commissie Bosbrandweer behandelde de wijze, waarop het Rijkssubsidie ad f 35.000,— en de bijdragen van de Nederlandse Spoorwegen, Nederlandse Buurtvervoermaatschappij, Onderlinge Bosschen Verzekering Maatschappij, Onderlinge Gemeentelijke Bosbrandverzekering, het Natuurfonds en de A.N.W.B. zouden moeten worden besteed.

Voorts werden allerlei aangelegenheden de bosbrandweer betreffende behandeld.

Alle aangelegenheden, die door de Commissie Bosbrandweer werden behandeld, werden door de Werkcommissie voorbereid.

In de verslagperiode vergaderde de Commissie Bosbrandweer één maal en de Werkcommissie drie maal.

Door bemiddeling van de Commissie Voorlichting en Propaganda Bosbrandweer werd aan verscheidene tentoonstellingen met een bosbrandweerstand deelgenomen.

Het aantal Wegenwachten van de A.N.W.B., die in brandgevaarlijke tijden op hun motorfiets een bordje „bosbrandgevaar” hebben, werd uitgebreid. Aan het aantal grote waarschuwborden, dat de laatste jaren met medewerking van de A.N.W.B. werd geplaatst langs de grote toegangswegen tot de bosgebieden, werd in de verslagperiode geen uitbreiding gegeven.

Bevorderd werd, dat in de pers over bos- en heidebranden werd geschreven. Over de radio, alsook op stations, worden in brandgevaarlijke tijden waarschuwingen gegeven.

In samenwerking met het Natuurfonds werd in de loop van 1954 begonnen met het zenden van tienduizenden kaarten aan kampeercentra ten einde de kampeerders te waarschuwen tegen het gevaar van bos- en heidebranden. In 1955 werd deze actie voortgezet. In de loop van de verslagperiode vergaderde de Commissie Voorlichting en Propaganda negen maal.

* * *

BESTUUR

(in het tijdvak 3 mei 1954 - 31 december 1955)

Samenstelling op 3 mei 1954.

Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren

Lid: Ir. P. de Fremery,¹ Voorzitter, „De Baaksche Kamp”, Zelhem, Tel. K. 8342-215.

Plv. lid: J. B. G. Tenkink, „Op Lintum”, Woold K. 184-I, Winterswijk, Tel. K. 5434-237.

Lid: Mr. F. M. A. Haffmans, Parkweg 10 Helden, (L), Tel. K. 4760-490 (kant.)-431(huis).

Plv. lid: J. M. H. F. J. Baron de Weichs de Wenne,² „De Landweer”, Geijsteren (L), Tel. K. 4784-250 (kant.).

Lid: Dr. Th. C. Oudemans,³ „Klein Schovenhorst”, Putten (Gld.), Tel. K. 3418-214.

Plv. lid: Ir. J. G. G. Jelles,⁴ Essenlaan 10, Bloemendaal, Tel. K. 2500-23227.

Lid: Jhr. Mr. C. M. O. van Nispen tot Sevenaer,⁵ *Plv. Voorzitter* (tot 10/9/ '55), „Suideras”, Vierakker (post Vorden), Tel. K. 6754-227.

Plv. lid: Mr. R. E. Baron van Dorth tot Medler,⁶ „t Medler”, Vorden, Tel. K. 6752-353.

Lid: J. J. G. Boot,⁷ (Burgemeester der gem. Hilversum), Torenlaan 45, Hilversum.

Plv. lid: L. Roefs,⁸ (Burgemeester der gem. Deurne), Helmondseweg 33, Deurne, Tel. K. 4930-441 (Gemeentehuis).

Lid: J. M. Baron van Tuyl van Serooskerken, Ulvenhoutselaan 42, Breda, Tel. K. 1600-9558.

Plv. lid: Ir. M. van Daalen, Drienerparkweg 5 F, Hengelo (O), Tel. K. 5400-2863.

Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening

Lid: Ir. F. W. Malsch, Staatsbosbeheer, Museumlaan 2, Utrecht, Tel. K. 30-13836.

Plv. lid: Ir. H. W. Schenkenberg van Mierop, Staatsbosbeheer, Museumlaan 2, Utrecht, Tel. K. 30-13836.

¹ Afgetreden per 1 december 1955; vervangen per 17 december 1955 door J. H. A. van Heek, „Huis Bergh”, 's-Heerenberg (tel. K. 8346-281).

² Afgetreden per 1 mei 1955; vervangen per 15 november 1955 door Jhr. Drs. M. A. M. G. Bosch van Drakestein, Stadhouderslaan 21, Utrecht (tel. K. 30-19646).

³ Afgetreden per 1 januari 1955; vervangen per 31 januari 1955 door Ir. H. J. A. Hendrikx, Sickszplein 1, Arnhem (tel. K. 8300-21241).

⁴ Afgetreden per 1 januari 1955; vervangen per 15 november 1955 door Mr. J. W. Bax, Laan Copes van Cattenburch 100, 's-Gravenhage (tel. K. 1700-112361).

⁵ Afgetreden per 10 september 1955; vervangen per 14 november 1955 door Jhr. Mr. P. G. M. van Meeuwen, „Huize Vlieg”, Ulestraten (L) (tel. K. 4403-366).

⁶ Afgetreden per 15 oktober 1955; vervangen per 15 november 1955 door J. M. H. F. J. Baron de Weichs de Wenne, „De Landweer”, Geijsteren (tel. K. 4784-250).

⁷ Afgetreden per 1 december 1954; vervangen per 2 december 1954 door L. Roefs, Helmondseweg 33, Deurne (tel. K. 4930-441).

⁸ Afgetreden per 1 december 1954; vervangen per 14 november 1955 door Mr. S. P. Baron Bentinck, Vosseveldlaan 56, Soest (tel. K. 2955-2160).

Nederlandse Christelijke Landarbeidersbond

Lid: A. A. Alderlieste,¹ Graaf Ottolaan 6, Oosterbeek, Tel. K. 8307-2586.

Plv. lid: G. C. van der Schelde, Julianaweg 10, Hoograven (Utrecht).

Lid: H. Kikkert, *Plv. Voorzitter*, Lommerlust 42, Zeist, Tel. K. 3404-3483.

Plv. lid: D. Meijer, Mauritsstraat 45, Utrecht, Tel. K. 30-23346.

Lid: A. Yska, Willem de Zwijgerstraat 1 Kampen, Tel. 797.

Plv. lid: H. Ouderkerk,² Mauritsstraat 45, Utrecht, Tel. K. 30-23346.

Algemene Nederlandse Agrarische Bedrijfsbond

Lid: H. J. de Boer, Catharijnesingel 38, Utrecht, Tel. K. 30-12248.

Plv. lid: A. de Ruijter, Catharijnesingel 38, Utrecht Tel. K. 30-12248.

Lid: H. van Dijk, Cattepoelseweg 213, Arnhem, Tel. K. 8300-24347.

Plv. lid: H. Meijer Hzn., Mr. P. J. Troelstralaan 102, Assen, Tel. K. 5920-3084.

Nederlandse Katholieke Landarbeidersbond „St. Deusedit”

Lid: J. Hubbers, Wechelerweg B 102 C, Diepenveen, Tel. K. 6709-426.

Plv. lid: J. Peelen, Kluizenaarsweg 3, Velp, Tel. K. 8302-3659.

Lid: A. A. Pannebakker, Zaanenstraat 18, Haarlem, Tel. K. 2500-17464.

Plv. lid: L. Magielse, Heuvelstraat 267, Breda, Tel. K. 1600-4217.

Mr. S. J. Halbertsma, *Secretaris*, Laan Copes van Cattenburch 100, 's-Gravenhage, Tel. K. 1700-117640.

Ministeriële vertegenwoordigers:

Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening

Mr. J. E. van Leeuwen, Ministerie van L. V. en V., Bezuidenhoutseweg 30, 's-Gravenhage, Tel. K. 1700-720060. (Vanaf 7 mei 1954.)

Minister van Sociale Zaken

Mr. J. A. Muilwijk, Ministerie van Soc. Zaken, Zeestraat 73, 's-Gravenhage, Tel. K. 1700-180040. (Vanaf 7 mei 1954.)

Ministers van P.B.O. en Economische Zaken

Lid: W. L. Snijders,³ Directie Orderingsvraagstukken, Ministerie van Econ. Zaken, Bezuidenhoutseweg 30, 's-Gravenhage, Tel. K. 1700-720060. (Vanaf 1 juni 1954.)

Plv. lid: Drs. A. M. A. van der Willigen,⁴ idem. (Vanaf 1 juni 1954.)

¹ Afgetreden per 29 december 1955;

² Afgetreden per 13 juni 1955; vervangen per 26 augustus 1955 door I. Vermaas, Voorzorgstraat 2B, Haarlem.

³ Afgetreden per 22 september 1955; vervangen per 22 september 1955 door Mr. C. E. de Rooij;

⁴ Afgetreden per 22 september 1955; vervangen per 22 september 1955 door Drs. A. A. J. Smeulders.

Samenstelling 31 december 1955

Nederlandsche Vereeniging van Boscheigenaren

Lid: Mr. F. M. A. Haffmans, Parkweg 10, Helden (L), tel. K. 4760-490(kant.) -431(huis).

Plv. lid: Jhr. Drs. M. A. M. G. Bosch van Drakestein, Stadhouderslaan 21, Utrecht, tel. K. 30-19646.

Lid: J. H. A. van Heek, Huis Bergh, 's-Heerenberg, tel. K. 8346-281.

Plv. lid: J. B. G. Tenkink, „Op Lintum”, Woold K. 184-I, Winterswijk, tel. K. 5434-237.

Lid: Ir. H. J. A. Hendrikx, p/a Sickeszplein 1, Arnhem, tel. K. 8300-21241.

Plv. lid: Mr. J. W. Bax, p/a Laan Copes van Cattenburch 100, 's-Gravenhage, tel. K. 1700-112361.

Lid: Jhr. Mr. P. G. M. van Meeuwen, „Huize Vliek”, Ulestraten (L), tel. K. 4403-366.

Plv. lid: J. M. H. F. J. Baron de Weichs de Wenne, (Burgemeester van Meerlo en Wanssum), „De Landweer”, Geijsteren, tel. K. 4784-250 (kant.).

Lid: L. Roefs, (Burgemeester der gemeente Deurne), Helmondseweg 33, Deurne, tel. K. 4930-441 (Gemeentehuis).

Plv. lid: Mr. S. P. Baron Bentinck, Vosseveldlaan 56, Soest, tel. K. 2955-2160.

Lid: J. M. Baron van Tuyll van Serooskerken, Ulvenhoutselaan 42, Breda, tel. K. 1600-9558.

Plv. lid: Ir. M. van Daalen, Drienerparkweg 5F, Hengelo (O), tel. K. 5400-2863.

Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening

Lid: Ir. F. W. Malsch, Staatsbosbeheer, Museumlaan 2, Utrecht, tel. K. 30-13836.

Plv. lid: Ir. H. W. Schenkenberg van Mierop, Staatsbosbeheer, Museumlaan 2, Utrecht, tel. K. 30-13836.

Nederlandse Christelijke Landarbeidersbond

Lid: Vacature.

Plv. lid: G. C. van der Schelde, Julianaweg 10, Hoograven, (Utrecht.)

Lid: H. Kikkert, *plv. Voorzitter*, Lommerlust 42, Zeist, Tel. K. 3404-3483

Plv. lid: D. Meijer, Mauritsstraat 45, Utrecht, Tel. K. 30-23346.

Lid: A. Yska, W. de Zwijgerstraat 1, Kampen, Tel. K. 5292-2797.

Plv. lid: I. Vermaas, Voorzorgstraat 2B, Haarlem.

Algemene Nederlandse Agrarische Bedrijfsbond

Lid: H. J. de Boer, Catharijnesingel 38, Utrecht, Tel. K. 30-12248.

Plv. lid: A. de Ruijter, Catharijnesingel 38, Utrecht, Tel. K. 30-12248.

Lid: H. van Dijk, Cattepoelseweg 213, Arnhem, Tel. K. 8300-24347.

Plv. lid: H. Meijer Hzn., Mr. P. J. Troelstralaan 102, Assen, Tel. K. 5920-3084

Nederlandse Katholieke Landarbeidersbond „St. Deusdedit”

Lid: J. Hubbers, Wechelerweg B 102 C, Diepenveen, Tel. K. 6709-426.

Plv. lid: J. Peelen, Kluizenaarsweg 3, Velp, Tel. K. 8302-3659.

Lid: A. A. Pannebakker, Zaanenstraat 18, Haarlem. Tel. K. 2500-17464.

Plv.lid: L. Magielse, Heuvelstraat 267, Breda, Tel. K. 1600-4217.

Mr. S. J. Halbertsma, *Secretaris*, Laan Copes van Cattenburch 100, 's-Gravenhage, Tel. K. 1700-117640.

Ministeriële vertegenwoordigers:

Minister van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening

Mr. J. E. van Leeuwen, Ministerie van L. V. en V., Bezuidenhoutseweg 30, 's-Gravenhage, Tel. K. 1700-720060.

Minister van Sociale Zaken

Mr. J. A. Muilwijk, Ministerie van Soc. Z., Zeestraat 73, 's-Gravenhage, Tel. K. 1700-180040.

Ministers van P.B.O. en Economische Zaken

Mr. C. E. de Rooij, Directie Ordeningsvraagstukken, Min. v. Econ. Z., Bezuidenhoutseweg 30, 's-Gravenhage, Tel. K. 1700-720060.

Plv.: Drs. A. A. J. Smeulders, idem.

BIJLAGE II

DAGELIJKS BESTUUR

(in het tijdvak 3 mei 1954-31 december 1955)

Lid: Ir. P. de Fremery, Voorzitter¹.

Plv. lid: J. M. Baron van Tuyll v. Serooskerken.

Lid: Jhr. Mr. C. M. O. van Nispen tot Sevenaer².

Plv. lid: Mr. F. M. A. Haffmans.

Lid: Ir. F. W. Malsch.

Plv. lid: Ir. H. W. Schenkenberg van Mierop.

Lid: H. Kikkert.

Plv. lid: A. Yska.

Lid: H. J. de Boer.

Plv. lid: H. van Dijk.

Lid: A. A. Pannebakker.

Plv. lid: J. Hubbers.

Mr. S. J. Halbertsma, Secretaris.

¹ Afgetreden per 1 december 1955

² Afgetreden per 10 september 1955.

BIJLAGE III

VERTEGENWOORDIGING IN ANDERE INSTELLINGEN

- | | |
|---|--|
| 1. Bosbouwproefstation T.N.O. | |
| a. Bestuur | Ir. P. de Fremery |
| b. Raad van Bijstand | H. Kikkert |
| 2. Centraal Comité van het Instituut voor Toegepast Biologisch Onderzoek in de Natuur | Ir. P. de Fremery |
| 3. Commissie Bosstatistiek | Ir. P. de Fremery |
| 4. Werkcommissie Bedrijfsplannen en Bosstatistiek | Jhr. Ir. J. E. M. van Nispen tot Pannerden |
| 5. Bestuur Stichting tot Verbetering van Voortkweekingsmateriaal van Houtopstanden | Ir. P. de Fremery |
| 6. Nederlandse Nationale Populieren Commissie | Ir. P. de Fremery |
| 7. Adviescommissie Bodemproductiebeschikking 1949 Bosbouw en Houtteelt | Ir. P. de Fremery (lid)
Jhr. Mr. C. M. O. van Nispen tot Sevenaer (lid)
J. M. Baron van Tuyll van Serooskerken (plv.)
Mr. S. J. Halbertsma (plv.) |
| 8. Commissie inzake het gebruik en de verwerking van Inlands Hout in Nederland | J. Hubbers |
| 9. Brandweerraad | Ir. P. de Fremery |
| 10. Commissie Bosplan | Ir. P. de Fremery |
| 11. Commissie Ruimtelijke Ordening Landbouw | Mr. S. J. Halbertsma |
| 12. Werkcomité Natuurbehoud en Recreatie | Mr. S. J. Halbertsma |
| 13. Stichting Natuurfonds | |
| a. Bestuur | Mr. S. J. Halbertsma |
| b. Raad van Toezicht | Ir. P. de Fremery |